

ŠTÁTNY VETERINÁRNY ÚSTAV

Pod Dráhami 918, 960 86 Zvolen

tel.:00421/45/5320803-4, fax: 00421/45/5332486, e-mail: svuzv@svuzv.sk

Výročná správa za rok 2013

Obsah

1. Identifikácia organizácie	3
2. Poslanie a strednodobý výhľad organizácie	4
3. Kontrakt organizácie s ústredným orgánom a jeho plnenie	5
4. Ľinnosti, produkty organizácie a ich náklady	7
5. Rozpočet organizácie	8
6. Personálne otázky	15
7. Ciele a prehľad ich plnenia	17
8. Hodnotenie a analýza organizácie v danom roku	18
9. Stručný prehľad Ľinnosti národných referenčných a referenčných laboratórií	19
10. Hlavné skupiny užívateľov výstupov organizácie	43
11. Používané skratky laboratórnych metód	45

Prílohy

1. Identifikácia organizácie

Názov organizácie: **Ľátny veterinárny ústav**

Sídlo organizácie: **Pod Dráhami 918, 960 86 Zvolen**

Kontakt: tel: 045/5320803-4
 fax: 045/5332486
 e-mail: svuzv@svzuv.sk

Ľátny veterinárny ústav (Ľalej len ĽGVÚŇ) je špecializované pracovisko zriadené Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (Ľalej len ĽMPRV SRŇ) podľa osobitného predpisu, ako Ľátny veterinárny laboratórium na vykonávanie laboratórnej diagnostiky, laboratórneho vyšetřovania alebo testovania úradných a neúradných vzoriek.

Ľlenovia vedenia: riaditeĽ MVDr. Miroslav MojĽigĽ
 zástupca riaditeĽa: MVDr. Iveta NemĽeková
 ekonóm: Ing. BoĽena HlĽáľiková

Hospodársko - právna forma: Ľátna príspevková organizácia

Hlavné Ľinnosti organizácie:

Predmetom Ľinnosti ĽVÚ je výkon veterinárnej laboratórnej diagnostiky na území Slovenskej republiky (Ľalej len ĽSRŇ) spôsobmi a za podmienok uvedených vo všeobecne záväzných predpisoch o veterinárnej starostlivosti. ĽVÚ je špecializovaným pracoviskom pre diagnostiku nákaz zvierat, v rámci ktorej poskytuje spektrum požadovaných diagnostických Ľinností v súlade s požiadavkami Európskej únie (Ľalej len ĽEÚŇ).

Ľátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky (Ľalej len ĽGVPS SRŇ), ktorá je príslušná podľa § 6 ods. 2 písm. m/ zákona Ľ. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorých predpisov autorizovaŠ laboratóriá na výkon odborných Ľinností, v súlade s Ľl. 33 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) Ľ. 882/2004 o úradných kontrolách uskutoĽňovaných s cieĽom zabezpeĽiŠ overenie dodrĽiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá, rozhodla o autorizácii nasledovných národných referenĽných laboratórií (Ľalej len ĽNRLŇ) a referenĽných laboratórií (Ľalej len ĽRLŇ) v rámci výkonu laboratórnej diagnostiky nákaz zvierat v ĽVÚ:

- NRL pre klasický mor oĽpaných
- NRL pre africký mor oĽpaných
- NRL pre vezikulárnu chorobu oĽpaných
- NRL pre pseudomor hydiny

- NRL pre vtáčiu chrípku
- NRL pre mor koní
- NRL pre choroby koní okrem moru koní
- NRL pre ochorenie modrého jazyka
- NRL pre brucelózu
- NRL pre prenosné spongiformné encefalopatie
- NRL pre besnotu
- RL pre vykonávanie serologických skúšok na sledovanie vakcín proti besnote
- RL pre infekčnú bovinú rinotracheitídu a pustulárnu vulvovaginitídu
- NRL pre enzootickú leukózu hovädzieho dobytku
- RL pre Aujeszkeho chorobu

GVÚ je akreditovaný Slovenskou národnou akreditačnou službou na skúšanie, osvedčenie o akreditácii č. 174/S-166. Pracovisko je spôsobilé vykonávať skúšky nestranne a dôveryhodne, čo preukazuje plnením požiadaviek normy ISO/IEC 17025:2005 Všeobecné požiadavky na kompetentnosť skúšobných a kalibračných laboratórií. Rozsah akreditácie pre laboratórium s fixným rozsahom akreditácie je prílohou k osvedčeniu o akreditácii.

2. Poslanie a strednodobý výhľad organizácie

Poslanie a ciele pracoviska, ako úradného veterinárneho laboratória, sú vymedzené v štatúte č. 5469-6/02-250 zo dňa 1.7.2002.

Poslaním pracoviska, v súlade s uvedeným dokumentom, je poskytovanie diagnostického a poradenského servisu na úseku nákaz zvierat v rámci celej SR spôsobom, ktorý rešpektuje najnovšie poznatky v uvedenej problematike.

Cieľom je:

- zabezpečovanie rutínnej diagnostickej činnosti na úseku nákaz zvierat,
- harmonizácia diagnostiky nákaz v súlade s požiadavkami EÚ,
- koordinácia diagnostických činností, ktoré vykonávajú aj iné laboratória v rámci SR,
- štúdium vlastností zistených infekčných agens na antigénnej a genetickej úrovni,
- dlhodobá archivácia pôvodcov infekčných agens získaných v rámci diagnostiky na území SR alebo v rámci spolupráce s inými diagnostickými laboratóriami mimo územia SR,
- prevádzkovanie banky bunkových kultúr,
- vývoj nových diagnostických metód a validácia metód prevzatých,
- príprava štandardných biologických materiálov pre potreby validácie a harmonizácie diagnostiky nákaz zvierat,

- analýza nákazovej situácie, prípadne analýza procesu ozdravovania infekčných ochorení zvierat pre potreby ĽVPS SR,
- zabezpečovanie permanentného školenia pracovníkov,
- zabezpečovanie permanentného dobudovávania laboratórnych priestorov, zariadení a areálu ĽVÚ podľa aktualizujúcich sa legislatívnych požiadaviek, napr. biobezpečnosť.

Strednodobý výhľad organizácie:

Na základe rozhodnutia MPRV SR č. 4819/2013 - 250 zo dňa 26. 11. 2013 s účinnosťou od dňa 31. decembra 2013 bol zrušený bez likvidácie štátny veterinárny ústav Zvolen so sídlom Pod Dráhami č. 918, 960 86 Zvolen, IČO: 00 597 538 a od dňa 1. 1. 2014 splynutím zanikajúcich subjektov vznikla nová štátna príspevková organizácia Štátny veterinárny a potravinový ústav so sídlom 026 01 Dolný Kubín, Jánoškova ul. č. 1611/58 (ďalej len ŠVPU).

Účinnosť laboratórnej a klinickej diagnostiky a skúšania sa vykonáva v organizačných zložkách ŠVPU v veterinárnych a potravinových ústavoch v Bratislave, Dolnom Kubíne a v Košiciach a vo veterinárnom ústave vo Zvolene (ďalej len ŠVÚ).

Popri naplnení základného poslania a cieľov sa ŠVÚ aj v nasledujúcom období bude zameriavať na

- introdukcii nových laboratórnych metód a ich validáciu,
- dobudovanie laboratórnych priestorov pre diagnostiku nákaz zvierat,
- zabezpečenie pokračovania komplexnej rekonštrukcie ŠVÚ v zmysle požiadaviek Európskej legislatívy o biobezpečnosti.

3. Kontrakt organizácie s ústredným orgánom a jeho plnenie

MPRV SR uzavrelo s ŠVÚ Kontrakt o poskytnutí bežného transferu pre rok 2013 č. 331/2012 č. 520/MPRV SR vo výške 1 368 730 EUR pre nasledovné účelové činnosti:

Tabuľka č. 1.

Zdravie zvierat			
číslo	názov účelovej činnosti	dobu riešenia	výška bežného transferu v EUR
1.	Veterinárna prevencia a ochrana (08W 0101) v rozsahu metodických pokynov vydaných ĽVPS SR platných pre rok 2013 v oblasti zdravia zvierat a ochrany štátneho územia • Plán veterinárnej prevencie a ochrany štátneho územia SR na rok 2013 (ďalej len Plán VPO) a Vyšetrenia v rámci povinných diagnostických akcií najmä virologické vyšetrenia nákaz a dôkaz pôvodcov, serologické vyšetrenia chorôb hovädzieho doby, ovčích, ošípaných, oviec, kôz a koní • Laboratórne analýzy v rámci vybraných úloh na úseku nákaz zvierat	rok 2013	398 730

2.	Zabezpečenie laboratórnej diagnostiky TSE (08W 0104) - Zabezpečenie laboratórných analýz i rýchle testy a konfirmačné metódy vzoriek odoberaných na základe Programu prevencie, monitoringu a kontroly niektorých spongiformných encefalopatií (TSE/PSE) v SR pre rok 2013 - Zabezpečenie laboratórných analýz - genotypizácia scrapie na základe Chovateľského programu na rezistenciu oviec voľi prenosným spongiformným encefalopatiám i scrapie v SR na rok 2013 - Zabezpečenie zvozu vzoriek do laboratórií	rok 2013	820 000
3.	Diagnostika a skúšanie potravín (08W 0201) Zabezpečenie čistoty NRL	rok 2013	150 000
spolu úlohy zdravia zvierat			1 368 730

V rámci uvedených úloh boli podľa trvania kontraktu riešené nasledovné úlohy:

1. Veterinárna prevencia a ochrana so zameraním na výkon laboratórnej diagnostiky v súlade s Plánom VPO na rok 2013 pre povinné diagnostické akcie pre uvedené druhy a kategórie zvierat a pre diagnostické akcie pre indikované úradné odbery vzoriek na vylúčenie alebo potvrdenie zoonóz alebo chorôb uvedených v prílohách č. 3 - 5 zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov vykonávaných na základe rozhodnutia príslušného orgánu veterinárnej správy. Zabezpečenie laboratórných analýz v rámci vybraných úloh na úseku nákaz zvierat súvisiacich s aktuálnou nákazovou situáciou zameraných na laboratórnu diagnostiku slintačky a kriváčky, Afrického moru ťaľpaných, Aujeszkeho choroby, Schmallenberg vírusu, retrovírusových ochorení u malých prečúvavcov a chrípky u domácich ťaľpaných.

2. Zabezpečenie laboratórnej diagnostiky TSE v súlade s Nariadením Európskeho parlamentu a Rady č. 999/2001/ES s príslušnými zmenami a doplnkami a v súlade s Programom prevencie, monitoringu a kontroly niektorých TSE/PSE v Slovenskej republike pre rok 2013, v ktorom boli zahrnuté náklady na vyšetrenie vzoriek jednotlivých druhov a kategórií zvierat pomocou rýchlych testov a konfirmačné metódy.

Zabezpečenie laboratórných analýz - genotypizácia scrapie na základe Chovateľského programu na rezistenciu oviec voľi prenosným spongiformným encefalopatiám i scrapie v SR na rok 2013. Zabezpečenie zvozu vzoriek na laboratórne vyšetrenia prostredníctvom zvozných liniek ČVÚ v rámci celej SR podľa stanoveného časového harmonogramu.

3. Zabezpečenie čistoty NRL v súlade s požiadavkami európskej legislatívy i nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 o úradných kontrolách uskutočňovaných s cieľom zabezpečiť overenie dodržiavania potravinového a krmovinového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá. Všetchna NRL zriadených na pracovisku poskytuje komplexné

diagnostické činnosti v rámci celej SR na úseku diagnostiky nákaz a hlavne veľmi nebezpečných nákaz zvierat.

Bežný transfer pridelený pre účelové činnosti na rok 2013 bol vyčerpaný v plnej výške a v súlade so stanovenými úlohami.

Výčerpanie finančných prostriedkov v rámci bežného transferu v roku 2013 v EUR členené podľa programu, podprogramu a prvku je uvedené v tabuľkách v časti 5. Rozpočet organizácie.

4. Činnosti, produkty organizácie a ich náklady

Služby v rámci laboratórnej diagnostiky organizácia vykonávala pre potreby štátu - MPRV SR, ĽVPS SR (štátna objednávka), pre potreby súkromných veterinárnych lekárov, chovateľov zvierat a ďalších prípadných partnerov so záujmom o náh predmet činnosti (pracoviská vyvíjajúce imunopreparáty resp. diagnostiká, univerzity, komerčné laboratória).

Príjmy za uvedené služby boli získavané vo forme bežného transferu pre jednotlivé účelové činnosti na základe kontraktu o poskytnutí bežného transferu s MPRV SR a formou priamych platieb ĽVPS SR za laboratórne vyšetrenia v rámci financovania programov eradikácie, monitorovania a kontrol chorôb spolufinancovaných Spoločenstvom v súlade s Metodickým pokynom ĽVPS SR č. 26/2012, ktorým sa realizuje Vykonávajúce rozhodnutie Komisie (EÚ) č. 2012/761 z 30. novembra 2012, ktorým sa schvaľujú ročné a viacročné programy a finančný príspevok Únie na eradikáciu, kontrolu a monitorovanie určitých chorôb zvierat a zoonóz predložené členskými štátmi na rok 2013.

Príjmy za predaj služieb laboratórnej diagnostiky poskytované súkromným veterinárnym lekárom, chovateľom zvierat a ďalším prípadným partnerom tvorili ďalšiu časť z celkových príjmov ĽVÚ.

Celkové výnosy organizácie v roku 2013 predstavovali sumu 2 674 019,81 ú (tabuľka č. 2.).

Z toho výnosy v rámci bežného transferu na zabezpečenie laboratórnej diagnostiky TSE, veterinárnu prevenciu a ochranu a na zabezpečenie činnosti NRL predstavovali sumu 1 368 730 ú, čo predstavuje 51,19 % zo všetkých výnosov.

Tržby z predaja služieb formou priamych platieb ĽVPS SR a tržby za predaj služieb laboratórnej diagnostiky poskytované súkromným veterinárnym lekárom, chovateľom zvierat dosiahli 1 248 268,54 ú, čo predstavuje 46,68 % zo všetkých výnosov.

Ostatné výnosy predstavovali sumu 55 941,27 ú, čo predstavuje 2,09 % zo všetkých výnosov, z toho výnosy z prevádzkovej činnosti 16 683,38 ú, zúčtovanie rezerv z prevádzkovej činnosti 39 217,59 ú a finančné výnosy 40,30 ú.

Celkové náklady na činnosť organizácie predstavovali sumu 2 669 915,96 ú (tabuľka č. 2.).

Najvyššiu nákladovú položku tvorili osobné náklady 1 108 457,08 ú, čo predstavuje 41,52 % zo všetkých nákladov a spotrebovaný materiál 750 792,22 ú, čo predstavuje 28,12 % zo všetkých nákladov.

ĽVÚ dosiahol v roku 2013 zisk 4 103,85 ú (tabuľka č. 2.).

Kapitálový transfer bol v roku 2013 organizácii pridelený vo výške 25 920 ú. Výnosy z kapitálového transferu predstavovali výšku 1 080,00 ú (tabuľka I. 2.). Kapitálové výdavky zo štátneho rozpočtu predstavovali výšku 25 920,00 ú (tabuľka I. 7.). Kapitálové výdavky z vlastných zdrojov predstavovali výšku 247 132,06 ú (tabuľka I. 8.).

5. Rozpočet organizácie

Záväzné ukazovatele rozpočtu ĽVÚ Zvolen za rok 2013 v ú

Tabuľka I. 2.

Ukazovateľ		Celkom	
		v ú	v %
Výnosy z hlavnej činnosti celkom		2 674 019,81	100,00
výnosy z bežných transferov zo ČR	681	1 368 730,00	51,19
výnosy z kapitálových transferov		1 080,00	0,04
tržby z predaja služieb, výrobkov	601+602	1 248 268,54	46,68
ostatné výnosy	641+642+648	16 683,38	0,62
zúčtovanie rezerv	652	39 217,59	1,47
finančné výnosy	662+663	40,30	0,00
Náklady z hlavnej činnosti celkom		2 669 915,96	100,00
spotrebované nákupy	50	875 839,80	32,81
spotreba materiálu	501	750 795,22	28,12
spotreba energie	502	125 044,58	4,69
služby	51	232 777,43	8,72
osobné náklady	52	1 108 457,08	41,52
mzdové	521	762 208,57	28,55
sociálne poistenie	524+525	296 553,88	11,11
zákonné sociálne náklady	527	49 694,63	1,86
dane a poplatky	53	7 691,39	0,28
ostatné náklady	54	5 937,47	0,22
odpisy, predaný majetok a rezervy	55	425 428,84	15,94
odpisy DNM a DHM	551	384 201,18	14,39
finančné náklady	56	12 626,28	0,47
daň z príjmov	591	1 157,67	0,04
Hospodársky výsledok		4 103,85	

Celkové vyčerpanie finančných prostriedkov v rámci bežného transferu v roku 2013 v ú:**Bežný transfer 08W0101**

Tabuľka 1. 3.

Príloha 1.1. Príjmy BT							
Zdroj	Názov			Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách	Skutočnosť k 31.12.2013	
111	Veterinárna prevencia a ochrana			282 150,00	398 730,00	398 730,00	

Príloha 1.2. Výdavky BT							
Program	Zdroj	Položka	Podpoložka	Názov výdavku	Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách	Skutočnosť k 31.12.2013
08W0101	111	611		Tarifný, osobný, základný plat	48 259,00	101 299,71	101 299,71
08W0101	111	612		Príplatky	4 670,00	12 834,11	12 834,11
08W0101	111	614		Odmeny	0,00	1 095,00	1 095,00
08W0101	111	621		Poistné do Všeobecnej ZP	4 130,00	12 934,55	12 934,55
08W0101	111	623		Poistné do ost. zdr. poisovní	1 282,00	3 962,92	3 962,92
08W0101	111	625	001	Na nemocenské poistenie	711,00	1 580,74	1 580,74
08W0101	111	625	002	Na starobné poistenie	7 671,00	15 813,27	15 813,27
08W0101	111	625	003	Na úrazové poistenie	440,00	902,97	902,97
08W0101	111	625	004	Na invalidné poistenie	1 585,00	3 245,73	3 245,73
08W0101	111	625	005	Na poistenie v nezamestnanosti	528,00	1 081,48	1 081,48
08W0101	111	625	007	Na poistenie do RF solidarity	2 603,00	5 364,77	5 364,77
08W0101	111	627		Príspevok do DDS	1 648,00	3 356,24	3 356,24
08W0101	111	631	002	Cestovné náhrady zahraničné	630,00	0,00	0,00
08W0101	111	632	001	Energie	12 278,00	25 320,48	25 320,48
08W0101	111	632	002	Vodné, stočné	0,00	921,19	921,19
08W0101	111	632	003	Poštové a telekom. služby	3 346,00	3 392,32	3 392,32
08W0101	111	633	004	Prevádzkové stroje, prístroje	0,00	1 657,20	1 657,20
08W0101	111	633	006	Všeobecný materiál	152 282,00	168 153,07	168 153,07
08W0101	111	633	010	Pracovné odevy, obuv	950,00	494,20	494,20
08W0101	111	633	013	Softvér	0,00	430,92	430,92
08W0101	111	635	004	Prevádzk. strojov, prístrojov	0,00	10 618,99	10 618,99
08W0101	111	635	007	Pracovných odevov, obuvi	0,00	772,11	772,11
08W0101	111	636	002	Prev. strojov, príst., zariadení	0,00	2 479,64	2 479,64
08W0101	111	637	004	Všeobecné služby	38 778,00	4 881,59	4 881,59
08W0101	111	637	005	Čpeciálne služby	0,00	7 503,11	7 503,11
08W0101	111	637	014	Stravovanie	0,00	8 422,00	8 422,00
08W0101	111	637	027	Odmeny zamestnancov m. p.	123,00	0,00	0,00
08W0101	111	642	015	Na nemocenské dávky	236,00	211,69	211,69
Spolu 08W0101					282 150,00	398 730,00	398 730,00

Pridelený bežný transfer na rok 2013 pre veterinárnu prevenciu a ochranu so zameraním na skúšanie a vyšetrenie vzoriek v rozsahu metodických pokynov platných pre rok 2013 a jednotlivé odbery v oblasti zdravia a ochrany štátneho územia bol vyčerpaný v plnej výške a v súlade so stanoveným cieľom účelovej činnosti.

Bežný transfer 08W0104

Tabuľka I. 4.

ĽasŠ 1.1. Príjmy BT				
Zdroj	Názov	Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách	Skutočnosť k 31.12.2013
111	Zabezpečenie laboratórnej diagnostiky TSE	969 000,00	820 000,00	820 000,00

ĽasŠ 1.2. Výdavky BT							
Program	Zdroj	Položka	Podpoložka	Názov výdavku	Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách	Skutočnosť k 31.12.2012
08W0104	111	611		Tarifný, osobný, základný plat	193 036,00	201 364,12	201 364,12
08W0104	111	612		Príplatky	18 680,00	16 965,71	16 965,71
08W0104	111	614		Odmeny	45 000,00	1 400,00	1 400,00
08W0104	111	621		Poistné do Všeobecnej ZP	19 220,00	17 590,38	17 590,38
08W0104	111	623		Poistné do ost. zdr. poisovní	6 928,00	5 576,64	5 576,64
08W0104	111	625	001	Na nemocenské poistenie	3 474,00	3 049,86	3 049,86
08W0104	111	625	002	Na starobné poistenie	36 984,00	30 510,48	30 510,48
08W0104	111	625	003	Na úrazové poistenie	2 120,00	1 742,23	1 742,23
08W0104	111	625	004	Na invalidné poistenie	7 690,00	6 310,81	6 310,81
08W0104	111	625	005	Na poistenie v nezamestnanosti	2 562,00	2 102,74	2 102,74
08W0104	111	625	007	Na poistenie do RF solidarity	12 550,00	10 350,90	10 350,90
08W0104	111	627		Príspevok do DDS	6 592,00	6 438,09	6 438,09
08W0104	111	631	001	Cestovné náhrady tuzemské	3 650,00	3 868,40	3 868,40
08W0104	111	631	002	Cestovné náhrady zahraničné	2 550,00	0,00	0,00
08W0104	111	632	001	Energie	110 633,00	48 265,47	48 265,47
08W0104	111	632	002	Vodné, stočné	4 116,00	1 924,99	1 924,99
08W0104	111	632	003	Poštové a telekomunik. služby	23 923,00	11 443,15	11 443,15
08W0104	111	633	004	Prevádz. stroje, prístroje	0,00	972,00	972,00
08W0104	111	633	006	Všeobecný materiál	302 749,00	336 078,51	336 078,51
08W0104	111	633	010	Pracovné odevy, obuv	7 051,00	4 277,14	4 277,14
08W0104	111	633	013	Softvér	0,00	1 149,60	1 149,60
08W0104	111	634	001	Palivo, mazivá, oleje	38 097,00	38 009,85	38 009,85
08W0104	111	634	002	Servis, údržba, opravy	12 611,00	18 216,44	18 216,44
08W0104	111	634	003	Poistenie	4 885,00	1 354,89	1 354,89
08W0104	111	634	005	Karty, známky, poplatky	315,00	51,00	51,00
08W0104	111	634	006	Pracovné odevy, obuv vodičov	0,00	122,42	122,42
08W0104	111	635	002	Výpočtovej techniky	280,00	0,00	0,00
08W0104	111	635	004	Prevádzk. strojov, prístrojov	13 123,00	16 740,59	16 740,59
08W0104	111	635	007	Pracovných odevov, obuvi	2 900,00	811,02	811,02
08W0104	111	637	001	Čkolenia, kurzy, semináre	100,00	118,80	118,80
08W0104	111	637	004	Všeobecné služby	49 819,00	12 066,82	12 066,82
08W0104	111	637	005	Špeciálne služby	0,00	9 593,90	9 593,90
08W0104	111	637	014	Stravovanie	25 395,00	7 258,50	7 258,50
08W0104	111	637	015	Poistné	2 820,00	1 329,39	1 329,39
08W0104	111	637	016	Prídely do sociálneho fondu	8 670,00	0,00	0,00
08W0104	111	637	027	Odmeny zamestnancov m. p.	123,00	0,00	0,00
08W0104	111	637	035	Dane	0,00	2 563,18	2 563,18

08W0104	111	642	015	Na nemocenské dávky	354,00	381,98	381,98
Spolu 08W0104					969 000,00	820 000,00	820 000,00

Pridelený bežný transfer na rok 2013 pre zabezpečenie laboratórnej diagnostiky TSE bol vyčerpaný v plnej výške a v súlade so stanoveným cieľom účelovej činnosti.

Bežný transfer 08W0201

Tabuľka 1. 5.

ĽasŠ 1.1. Príjmy BT							
Zdroj	Názov			Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách	Skutočnosť k 31.12.2013	
111	Zabezpečenie činnosti národných referenčných laboratórií			117 580,00	150 000,00	150 000,00	

ĽasŠ 1.2. Výdavky BT							
Program	Zdroj	Položka	Podpoložka	Názov výdavku	Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách	Skutočnosť k 31.12.2013
08W0201	111	611		Tarifný, osobný, základný plat	48 259,00	16 029,26	16 029,26
08W0201	111	612		Príplatky	4 670,00	0,00	0,00
08W0201	111	614		Odmeny	0,00	730,00	730,00
08W0201	111	621		Poistné do Všeobecnej ZP	1 282,00	0,00	0,00
08W0201	111	623		Poistné do ost. zdr. poisťovní	711,00	768,53	768,53
08W0201	111	625	001	Na nemocenské poistenie	7 671,00	7 688,30	7 688,30
08W0201	111	625	002	Na starobné poistenie	440,00	439,03	439,03
08W0201	111	625	003	Na úrazové poistenie	1 585,00	1 587,49	1 587,49
08W0201	111	625	004	Na invalidné poistenie	528,00	528,98	528,98
08W0201	111	625	005	Na poistenie v nezamestnanosti	2 603,00	2 608,30	2 608,30
08W0201	111	625	007	Do rezervného fondu	1 648,00	1 449,27	1 449,27
08W0201	111	627		Príspevok do DDS	4 130,00	0,00	0,00
08W0201	111	631	002	Cestovné náhrady zahraničné	4 650,00	17 692,24	17 692,24
08W0201	111	632	001	Energie	6 947,00	17 111,58	17 111,58
08W0201	111	632	002	Vodné, stočné	0,00	921,17	921,17
08W0201	111	632	003	Poštové a telekomunik. služby	0,00	1 821,60	1 821,60
08W0201	111	633	004	Prevádz. stroje, prístroje	0,00	650,64	650,64
08W0201	111	633	006	Všeobecný materiál	22 994,00	55 436,41	55 436,41
08W0201	111	633	009	Knihy, časopisy, noviny	0,00	260,00	260,00
08W0201	111	633	010	Pracovné odevy, obuv	0,00	1 476,36	1 476,36
08W0201	111	635	004	Prevádzk. strojov, prístrojov	0,00	5 400,30	5 400,30
08W0201	111	635	007	Pracovných odevov, obuvi	0,00	664,39	664,39
08W0201	111	637	001	Čkolenia, kurzy, semináre	0,00	460,00	460,00
08W0201	111	637	004	Všeobecné služby	9 282,00	12 680,64	12 680,64
08W0201	111	637	005	Čpeciálne služby	0,00	1 058,73	1 058,73
08W0201	111	637	014	Stravovanie	0,00	2 390,50	2 390,50
08W0201	111	637	015	Poistné	0,00	146,28	146,28
08W0201	111	637	027	Odmeny zamestnancov m. p.	62,00	0,00	0,00
08W0201	111	642	015	Na nemocenské dávky	118,00	0,00	0,00
Spolu 08W0201					117 580,00	150 000,00	150 000,00

Pridelený bežný transfer na rok 2013 pre zabezpečenie ľinnosti NRL bol vyčerpaný v plnej výške a v súlade so stanoveným cieľom účelovej ľinnosti.

Ľerpanie mimorozpočtových prostriedkov ĩ vlastné zdroje ĩ bežné príjmy a výdavky

Tabuľka Ľ. 6.

ĽasŠ 1.1. Bežné príjmy vlastné zdroje				
Zdroj	Názov	Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách	Skutočnosť k 31.12.2013
45	Príjmy z prenaj. budov, objektov	0,00	0,00	7 539,36
45	Za porušenie predpisov	0,00	0,00	79,89
45	Platby za predaj výr., služieb	990 000,00	1 140 000,00	1 277 169,01
45	Prebytočný majetok	0,00	2 200,00	2 200,00
45	Príjmy z náhrad z poistn. plnenia	0,00	0,00	1 638,22
45	Príjmy z refundácie	0,00	0,00	6 445,88
Spolu NEALOK		990 000,00	1 142 200,00	1 295 072,36

ĽasŠ 1.2. Bežné výdavky vlastné zdroje							
Program	Zdroj	Položka	Podpoložka	Názov výdavku	Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách	Skutočnosť k 31.12.2013
NEALOK	45	611		Tarifný, osobný, základný plat	292 529,00	328 005,85	328 005,85
NEALOK	45	612		Príplatky	27 022,00	26 814,49	26 814,49
NEALOK	45	614		Odmeny	70 000,00	111 330,00	111 330,00
NEALOK	45	615		Príspevok na dopravu	11 177,00	15 801,77	15 801,77
NEALOK	45	621		Poistné do Všeobecnej ZP	29 940,00	34 507,94	34 507,94
NEALOK	45	623		Poistné do ost. zdr. poisťovní	9 586,00	10 937,40	10 937,40
NEALOK	45	625	001	Na nemocenské poistenie	4 072,00	6 232,34	6 232,34
NEALOK	45	625	002	Na starobné poistenie	53 998,00	63 303,89	63 303,89
NEALOK	45	625	003	Na úrazové poistenie	3 128,00	3 686,28	3 686,28
NEALOK	45	625	004	Na invalidné poistenie	10 553,00	12 996,18	12 996,18
NEALOK	45	625	005	Na poistenie v nezamestnanosti	3 520,00	4 330,81	4 330,81
NEALOK	45	625	007	Na poistenie do rezervn. fondu	18 314,00	21 476,76	21 476,76
NEALOK	45	627		Príspevok do DDS	12 347,00	13 473,26	13 473,26
NEALOK	45	631	001	Cestovné náhrady tuzemské	714,00	635,41	635,41
NEALOK	45	631	002	Cestovné náhrady zahraničné	25 773,00	5 077,11	5 077,11
NEALOK	45	632	001	Energie	12 922,00	33 162,70	33 162,70
NEALOK	45	632	002	Vodné, stočné	2 354,00	3 361,65	3 361,65
NEALOK	45	632	003	Poštové a telekomunik. služby	5 661,00	12 165,47	12 163,72
NEALOK	45	633	001	Interiérové vybavenie	1 500,00	2 296,07	2 296,07
NEALOK	45	633	002	Výpočtová technika	2 100,00	8 379,30	8 379,30
NEALOK	45	633	003	Telekomunikačná technika	0,00	49,99	49,99
NEALOK	45	633	004	Prevádz. stroje, prístroje	7 960,00	8 865,22	8 865,22
NEALOK	45	633	006	Všeobecný materiál	7 550,00	271 719,31	196 139,86
NEALOK	45	633	009	Knihy, časopisy, noviny	43 599,00	68 459,31	68 459,31
NEALOK	45	633	010	Prac. odevy, obuv a pr. pomôcky	1 167,00	2 659,45	2 659,45
NEALOK	45	633	013	Softvér	3 088,00	2 346,56	2 346,56
NEALOK	45	633	016	Reprezentatívne	166,00	321,24	321,24
NEALOK	45	633	018	Licencie	3 433,00	1 309,20	1 309,20
NEALOK	45	634	001	Palivo, mazivá, oleje	11 134,00	11 273,73	11 297,43

NEALOK	45	634	002	Servis, údržba, opravy	7 481,00	9 937,97	9 914,27
NEALOK	45	634	003	Poistenie	1 713,00	4 430,50	4 430,50
NEALOK	45	634	005	Karty, známky, poplatky	154,00	638,80	638,80
NEALOK	45	634	006	Pracovné odevy, obuv a prac. p.	0,00	68,08	68,08
NEALOK	45	635	002	Výpočtovej techniky	0,00	584,14	584,14
NEALOK	45	635	004	Prev. strojov, prístrojov, zariadení	13 427,00	15 900,74	15 900,74
NEALOK	45	635	006	Budov, objektov alebo ich častí	0,00	1 756,12	1 756,12
NEALOK		635	007	Pracovných odevov, obuvi	342,00	443,87	443,87
NEALOK	45	636	002	Prev. strojov, prístrojov, zariadení	0,00	1 037,96	1 037,96
NEALOK	45	637	001	Čkolenia, kurzy, semináre, konf.	5 717,00	3 144,91	3 144,91
NEALOK	45	637	004	Všeobecné služby	13 271,00	14 823,04	14 823,04
NEALOK		637	005	Špeciálne služby	0,00	20 614,28	20 614,28
NEALOK	45	637	012	Poplatky a odvody	0,00	792,40	792,40
NEALOK	45	637	014	Stravovanie	5 223,00	17 821,00	17 821,00
NEALOK	45	637	015	Poistné	3 124,00	3 676,43	3 676,43
NEALOK	45	637	016	Prídely do sociálneho fondu	5 636,00	18 719,95	18 719,95
NEALOK	45	637	023	Kolkové známky	165,00	952,00	952,00
NEALOK	45	637	024	Vyrovnávanie kurz. rozdielov	0,00	95,36	95,36
NEALOK	45	637	027	Odmeny zamestnancov m. p.	182,00	0,00	0,00
NEALOK	45	637	030	Preddavky	0,00	0,00	375,79
NEALOK	45	637	035	Dane	2 580,00	4 119,37	4 119,37
NEALOK	45	637	037	Vratky	0,00	219,19	219,19
NEALOK	45	637	200	Ostatné	0,00	103,08	103,08
NEALOK	45	642	012	Na odstupné	0,00	8 459,88	8 459,88
NEALOK	45	642	013	Na odchodné	0,00	1 270,20	1 270,20
NEALOK	45	642	015	Na nemocenské dávky	288,00	736,41	736,41
Spolu NEALOK					734 610,00	1 215 324,37	1 140 118,96

Celkovéčerpanie finančných prostriedkov z kapitálového transferu v roku 2013

Tabuľka 7.

Kapitálové výdavky KT							
Program	Zdroj	Položka	Podpo- ložka	Názov výdavku	Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách	Skutočnosť k 31.12.2013
08W0104	111	714	004	Nákladných vozidiel	0,00	25 920,00	25 920,00
Spolu 08W0104					0,00	25 920,00	25 920,00

Kapitálový transfer pridelený v roku 2013 bol vyčerpaný v plnej výške a v súlade so stanovenými cieľmi. Kapitálové výdavky z kapitálového transferu predstavujú výšku 25 920,00 €.

Celkovéčerpanie kapitálových finančných prostriedkov z vlastných zdrojov v roku 2013

Tabuľka 8.

Kapitálové výdavky vlastné zdroje							
Program	Zdroj	Položka	Podpo- ložka	Názov výdavku	Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách	Skutočnosť k 31.12.2013
NEALOK	45	711	003	Nákup softvéru	0,00	6 946,80	6 394,80
NEALOK	45	713	002	Výpočtovej techniky	0,00	3 202,80	3 202,80
NEALOK	45	713	004	Prev. strojov, prístrojov	129 100,00	236 312,81	236 864,81
NEALOK	45	714	004	Nákladných vozidiel	26 160,00	0,00	0,00
NEALOK	45	717	002	Rekonštrukcia a modernizácia	95 082,00	669,65	669,65
Spolu NEALOK					250 342,00	247 132,06	247 132,06

Kapitálové výdavky z vlastných zdrojov predstavujú výšku 247 132,06 ú.

Finančné operácie, pohyby na mimorozpočtových účtoch

Tabuľka I. 9.

Príjmové operácie vlastné zdroje							
Program	Zdroj	Položka	Podpoložka	Názov	Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách	Skutočnosť k 31.12.2013
NEALOK	45	453		Zostatok prostried. z predch. r.	0,00	325 304,47	325 304,47
Spolu					0,00	325 304,47	325 304,47

Na mimorozpočtových účtoch ĽVÚ sa k 31.12.2013 nachádzalo 325 304,47 ú.

Tabuľka I. 10.

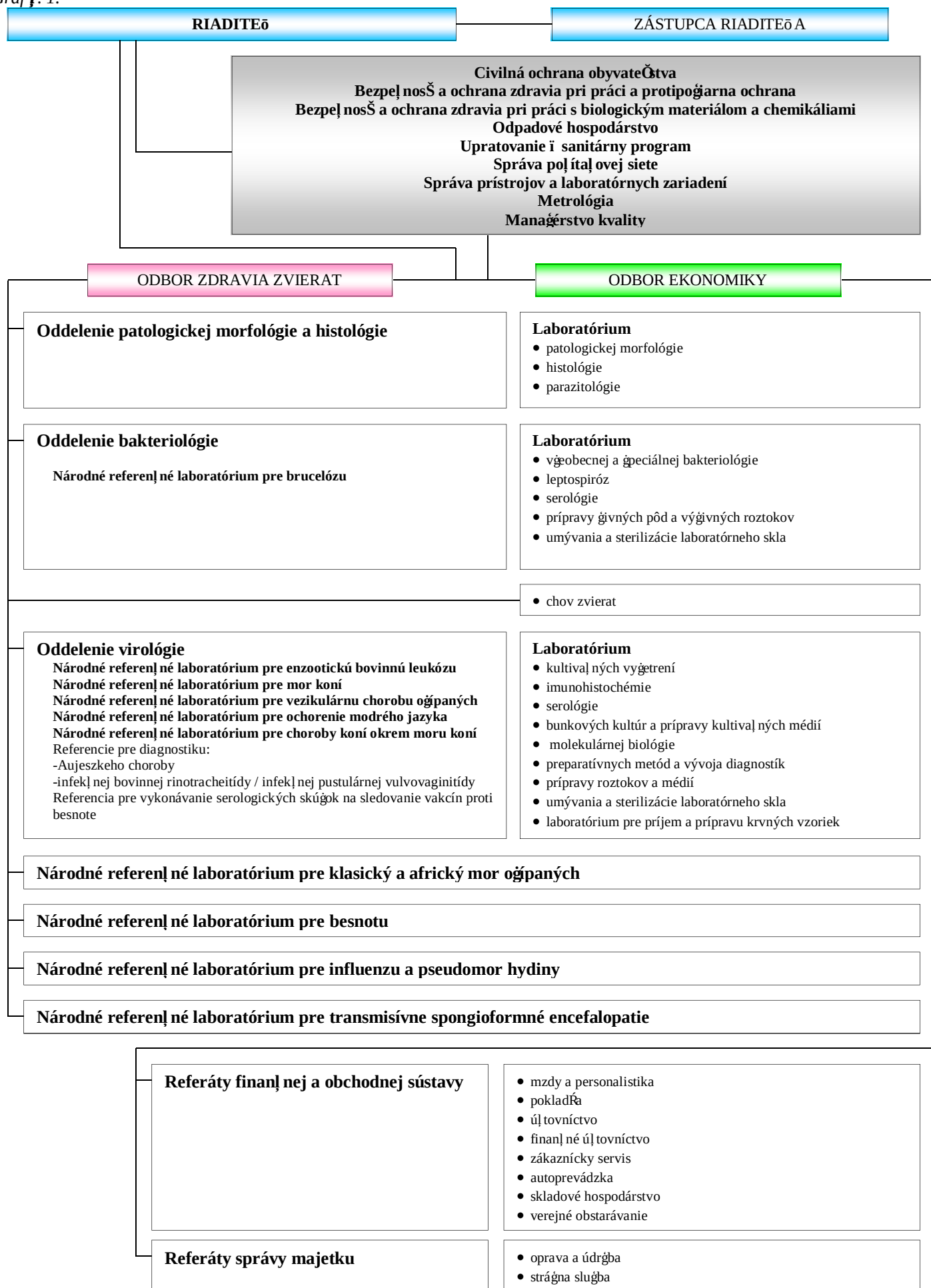
Výdavkové operácie vlastné zdroje							
Program	Zdroj	Položka	Podpoložka	Názov	Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách	Skutočnosť k 31.12.2012
NEALOK	45	824		Splácanie finančného prenájmu	5 048,00	5 048,04	5 048,04
Spolu					5 048,00	5 048,04	5 048,04

Výdavky na finančný leasing v roku 2013 predstavovali 5 048,04 ú. ĽVÚ splácal týmto spôsobom autá s chladiarenskou nadstavbou, ktoré používa na zvoz vzoriek na vyšetrenia z celého územia SR.

6. Personálne otázky

Štruktúra pracoviska je zobrazená v **Organizačnej štruktúre GVÚ**.

Graf 1. 1.

Organizácia sa GVÚ delí na dva odbory - Odbor zdravia zvierat a Odbor ekonomiky. Odbor zdravia zvierat je vnútorne delený na oddelenia a NRL. Jednotlivé oddelenia a NRL majú navzájom rovnocenné postavenie a sú riadené príslušnými vedúcimi oddelení.

Oddelenie patologickej morfológie a histológie, Oddelenie virológie a Oddelenie bakteriológie sa ďalej delia na laboratória pomenované podľa príslušného zamerania.

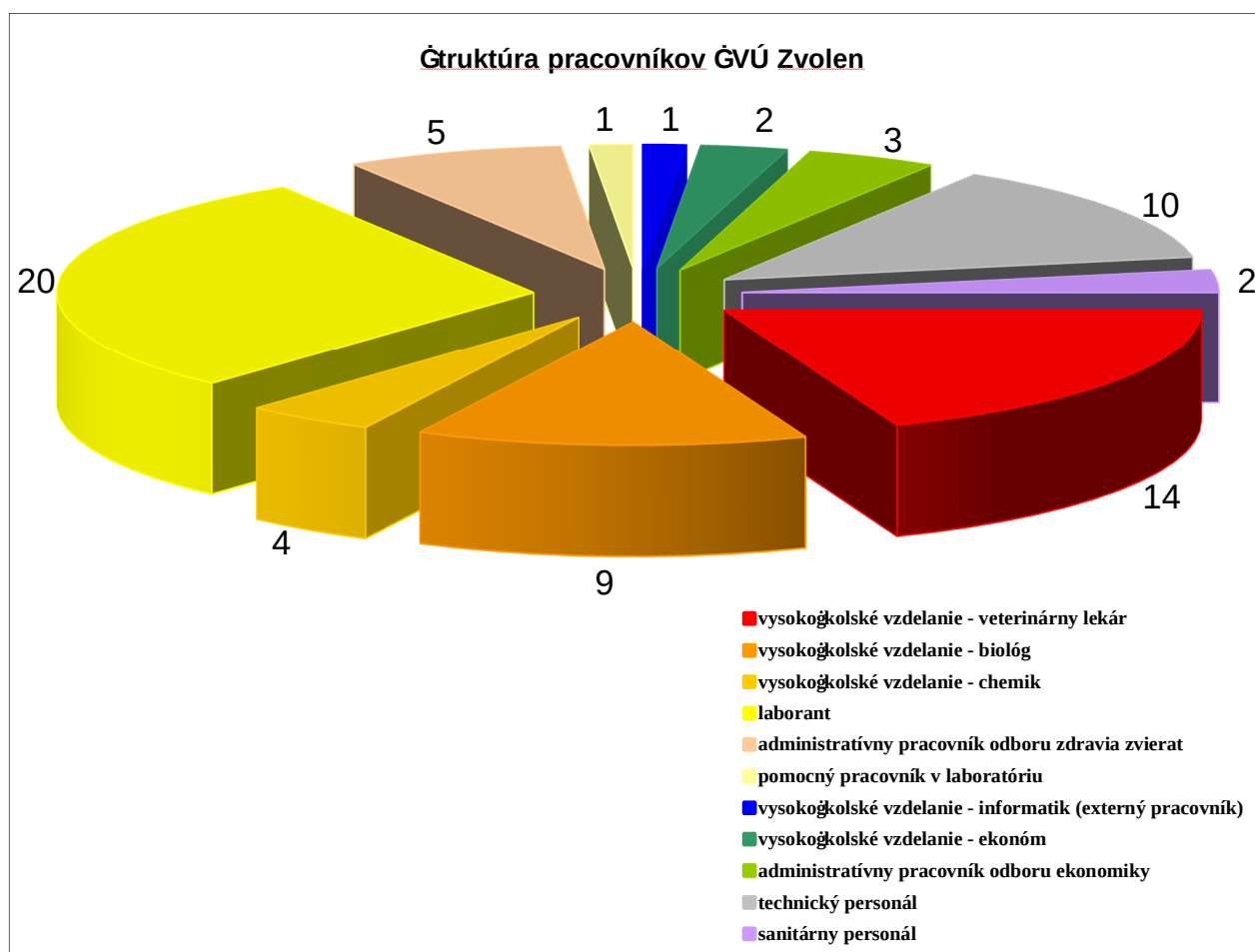
Odbor ekonomiky je vnútorne delený na referáty finančnej a obchodnej sústavy a referáty správy majetku.

Charakter pracovných činností pracoviska je daný predmetom jeho činnosti. Výkon veterinárnej laboratórnej diagnostiky si vyžaduje vysokokvalifikovaných zamestnancov, čím je v prevažnej miere ovplyvnená vzdelanostná štruktúra zamestnancov špecializovaného pracoviska.

Na pracovisku k 31.12.2013 bolo zamestnaných 71 pracovníkov. Z celkového počtu pracovníkov predstavovali pracovníci s vysokoškolským vzdelaním 42,25%.

Štruktúra pracovníkov v závislosti od charakteru dosiahnutého vzdelania je zobrazená v grafe 1.2.

Graf 1.2.

V oblasti interného vzdelávania boli realizované školenia v súlade s ročným plánom interného vzdelávania pre všetkých zamestnancov v závislosti od ich funkčného zaradenia. V súlade s uvedeným

plánom boli aktuálne organizované školenia v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a požiarnej ochrany, školenia v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci s biologickým materiálom a chemikáliami, metrológie, sanitárneho programu, správy poľnohospodárskej siete a verejného obstarávania. Samostatnú časť tvorili školenia súvisiace s vykonávaním odborných diagnostických činností a so zabezpečením systému kvality v súlade s plnením akreditačných kritérií podľa STN EN ISO/IEC 17025:2005 Všeobecné požiadavky na kompetentnosť skúšobných a kalibračných laboratórií. V oblasti externého vzdelávania samostatní odborní pracovníci absolvovali vzdelávanie vo forme seminárov, školení, kurzov a odborných stáží, ktoré zohľadňovali aktuálne potreby pracoviska. Zástupcovia NRL sa aktívne zúčastnili pracovných stretnutí organizovaných komunitnými referenčnými laboratóriami Spoločenstva pre jednotlivé ochorenia zvierat. O vysokej odbornej úrovni zamestnancov v oblasti veterinárnej medicíny svedčí ich aktívna účasť na rôznych národných aj medzinárodných rokovaníach, seminároch a konferenciách.

7. Ciele a prehľad ich plnenia

Hlavné ciele organizácie boli stanovené v súlade s predmetom činnosti GVÚ, ako špecializovanej organizácie zameranej na výkon laboratórnej diagnostiky na území SR spôsobmi a za podmienok uvedených vo všeobecne záväzných právnych predpisoch o veterinárnej starostlivosti a ďalších všeobecne záväzných právnych predpisoch a v týchto oblastiach plnenie úloh v zmysle rozhodnutí GVPS SR v danom roku.

Vo svojich hlavných činnostiach organizácia v danom roku:

- vykonávala laboratórnu diagnostiku úradných a neúradných vzoriek,
- predkladala výsledky laboratórnych vyšetrení GVPS SR, regionálnym veterinárnym a potravinovým správam (ďalej len ĽRVPS), komorovým veterinárnym lekármi a chovateľom,
- zabezpečovala validáciu a vývoj nových diagnostických metód na úseku nákaz zvierat,
- vykonávala epizootologické štúdie ochorení zvierat v rámci ozdravovacích, eradikačných a kontrolných programov,
- vykonávala špecializovanú a referenčnú činnosť v rámci NRL a RL,
- poskytovala odborné konzultácie a poradenskú pomoc, spolupracovala s orgánmi štátnej správy na úseku veterinárnej starostlivosti, súkromnými veterinárnymi lekármi a inými právnymi subjektmi a fyzickými osobami, s ktorými cez predmet svojej činnosti prichádzala do styku,
- spolupracovala s medzinárodnými organizáciami zaoberajúcimi sa diagnostikou nákaz zvierat.

V roku 2013 sa v ĽVÚ vyšetřilo 248 344 vzoriek, z toho úradne odobratých bolo 246 646 vzoriek. V rámci týchto vzoriek bolo vykonaných 274 763 laboratórnych vyšetření a z toho, v rámci úradne odobratých vzoriek, to bolo 273 831 vyšetření.

Výnosy za predaj služieb laboratórnej diagnostiky dosiahli výšku 2 616 998,54 ú.

Prehľad štruktúry výnosov v EUR za rok 2013 uvádzame v tabuľke 1.11.

Tabuľka 1.11. Štruktúra výnosov

MPRV SR (beğný transfer)	1 368 730,0
ĽVPS SR	797 890,60
Iné (súkromní vet. lekáři, chovatelia, iní...)	450 377,94
SPOLU	2 616 998,54

8. Hodnotenie a analýza organizácie v danom roku

ĽVÚ ako úradné veterinárne laboratórium je špecializované na diagnostiku nákaz zvierat.

V súlade s Plánom VPO na rok 2013 schváleného MPRV SR a ĽVPS SR laboratórium zabezpečovalo v plnom rozsahu plánované diagnostické šinnosti na úseku nákaz zvierat.

Svojou diagnostickou šinnosťou sa pracovisko aktívne podieľalo na vykonávaní laboratórnych vyšetření v rámci uvedených eradikačných programov schválených MPRV SR a ĽVPS SR:

- Program prevencie, monitoringu a kontroly niektorých transmisívnych spongiformných encefalopatií (TSE) v Slovenskej republike pre rok 2013,
- Chovateľský program na rezistenciu oviec voči prenosným/transmisívnym spongiformným encefalopatiám i scrapie v Slovenskej republike na rok 2013,
- Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie v kŕdľoch nosníc kury domácej produkujúcich vajcia na ľudskú spotrebu v Slovenskej republike v roku 2013,
- Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie v kŕdľoch brojlerov kury domácej v Slovenskej republike v roku 2013,
- Plán prieskumu aviárnej influenzy u hydiny a voňejúcej vtákov na Slovensku v roku 2013,
- Národný program eradikácie besnoty na Slovensku na rok 2013,
- Plán prieskumu katarálnej horúčky oviec v Slovenskej republike pre rok 2013,
- Národný kontrolný program pre klasický mor oğpaných v diviaľej populácii na Slovensku v roku 2013,
- Plán eradikácie infekčnej bovinnej rinotracheitídy na Slovensku na rok 2013.

Pracovisko vykonávalo aj laboratórne vyšetrenia neúradných vzoriek pre potreby chovateľov zvierat, ktorí ich využívali pre obchodné aktivity a pre sledovanie zdravotného stavu hospodárskych zvierat vo svojich chovoch.

Na vysokú kvalitu poskytovaných diagnostických služieb poukazuje aj úspešné absolvovanie medzilaboratórnych testov spôsobilosti, ktorých sa zúčastnili jednotlivé laboratória pracoviska. Ich prehľad uvádzame v časti *Stručný prehľad činnosti NRL a RL v roku 2013*.

V nadväznosti na komplexnosť poskytovaných diagnostických služieb v oblasti nákaz zvierat pracovisko poskytuje pravidelný zvoz materiálu prostredníctvom vlastných zvozných liniek podľa priloženej schémy v *Prílohe 1. - Priebeh liniek pre zvoz materiálu na GVÚ Zvolen*.

Na pracovisku je autorizovaných dvanásť NRL a tri RL, ktoré poskytujú diagnostické služby pre celé územie SR.

9. Stručný prehľad činnosti národných referenčných a referenčných laboratórií

Národné referenčné laboratórium pre klasický mor ťapáných

Národné referenčné laboratórium pre africký mor ťapáných

Národné referenčné laboratórium pre klasický mor ťapáných (Nalej len ĀNRL KMOŇ) bolo autorizované ĀVPS SR dňa 14.11.2003 Rozhodnutím č. j. 11434/2003-480.

Národné referenčné laboratórium pre africký mor ťapáných (Nalej len ĀNRL ASFŇ) bolo autorizované ĀVPS SR dňa 7.7.2004 Rozhodnutím č. j. 5619/2004-480.

V rámci svojich činností laboratóriá v danom roku zabezpečovali:

- harmonizáciu diagnostiky nákaz v súlade s požiadavkami EÚ,
- účasť na medzilaboratórnych testoch organizovaných príslušnými referenčnými laboratóriami spoločensťva pre náказы zvierat,
- dlhodobú archiváciu pôvodcov infekčných agens získaných v rámci diagnostiky na území SR alebo v rámci spolupráce s inými diagnostickými laboratóriami mimo územia SR,
- prevádzkovanie banky bunkových kultúr,
- prípravu štandardných biologických materiálov pre potreby validácie a harmonizácie diagnostiky nákaz zvierat,
- analýzu nákazovej situácie, prípadne analýzu procesu ozdravovania pre potreby ĀVPS SR,
- permanentné školenie pracovníkov.

Počet vyšetrených vzoriek

NRL KMO a NRL ASF poskytujú diagnostické činnosti v danej problematike pre celé územie SR.

V terénnej diagnostickej činnosti NRL KMO vyšetřilo 21 848 vzoriek diviákej zveri a 17 770 vzoriek domácich ošpaných na prítomnosť protilátok, 22 464 vzoriek diviákej zveri a 55 vzoriek domácich ošpaných na prítomnosť vírusu.

V tabuľke uvádzame počet vyšetřených vzoriek na KMO podľa druhu zvierat a počet pozitívnych vzoriek.

Tabuľka 1.12. Prehľad vyšetřených vzoriek na KMO

druh zvierat	detekcia vírusu		detekcia protilátok	
	počet vyšetřených vzoriek	počet pozitívnych vzoriek	počet vyšetřených vzoriek	počet pozitívnych vzoriek
domáce ošpané	55	0	17 770	0
diviaky	22 464	0	21 848	14

Sérologická pozitivita bola zistená u 14 vzoriek diviakov z okresov Bánovce nad Bebravou, Banská Bystrica, Detva, Krupina, Levice, Lučenec, Poltár, Veľký Krtíš a Považská Bystrica. Jedná sa o vzorky z lokalít, v ktorých sa v predchádzajúcom období nákaza KMO vyskytovala a v uvedených lokalitách bola vykonávaná orálna vakcinácia.

V rámci činnosti NRL ASF bola riešená úloha zavedenia rutínnej laboratórnej diagnostiky afrického moru ošpaných za účelom jeho vlastného monitoringu, v rámci ktorej bolo vyšetřených 1 000 vzoriek diviákej zveri na prítomnosť protilátok.

Vypracovanie surveillance

GVÚ v rámci NRL KMO kompletizoval, analyzoval a štatisticky spracovával údaje v problematike KMO pre celé územie SR. Na základe týchto údajov vypracoval:

- Ročné vyhodnotenie nákazovej situácie a monitoring KMO u diviakov na Slovensku,
- Ročné vyhodnotenie nákazovej situácie a monitoring KMO u domácich ošpaných na Slovensku.

Zavedené nové laboratórne metódy

Detekcia vírusu

- NRL ASF vzhľadom na aktuálne potreby diagnostiky v súvislosti s cirkulujúcimi kmeňmi ASF v Európe revalidovalo vo svojich podmienkach už zavedený UPL real-time PCR (Fernandez a kol., 2012, 2013) na základe odporúčaní Centrálného referenčného laboratória INIA-CISA, Valdelmos, Španielsko

Medzilaboratórne testy spôsobilosti

Prehľad úložišťa na medzilaboratórnych testoch spôsobilosti uvádzame v tabuľke 1.13.

Tabuľka 1.13.

organizátor	typ vzorky	parameter	metóda
CRL pre EU CISA-INIA Valdeolmos, Madrid, Čpanielsko	krvné sérum, tkanivové suspencie	prítomnosť vírusu ASF, detekcia nukleovej kyseliny vírusov ASF	HAD RPCR IPT
	krvné sérum	detekcia protilátok proti vírusu ASF	ELISA IPMA
CRL pre EU TiHo Hannover, Nemecko	krvné sérum	detekcia protilátok proti vírusu KMO a iným Pestivírusom	NPLA ELISA home - made ELISA Prionics
	krvné sérum	prítomnosť vírusu KMO a iných Pestivírusov, detekcia nukleovej kyseliny Pestivírusov a typizácia vírusov	PLA Pan - pestivírus RRT-PCR

V rámci medzilaboratórnych testov pre ASF zameraných na vyšetrenia klasickými virologickými, sérologickými a molekulárno - biologickými metódami (tabuľka 1.13.) bolo zaslaných 11 vzoriek krvných sér a 8 vzoriek tkanivových suspenzií.

V rámci medzilaboratórnych testov pre KMO zameraných na vyšetrenia klasickými virologickými, sérologickými a molekulárno - biologickými metódami (tabuľka 1.13.) bolo zaslaných 24 vzoriek krvných sér.

Zaslané vzorky boli vyšetrené všetkými zavedenými validovanými a rutinne používanými metódami v NRL ASF a v NRL KMO.

NRL ASF a NRL KMO absolvovali medzinárodné kruhové testy úspešne.

Odborné podujatia

Účasť na medzinárodných vedeckých stretnutiach venovaných problematike klasického a afrického moru ošpaných:

- Disease categorization expert group, African swine fever, pracovné stretnutie, EC DG SANCO, Brusel, Belgicko 10.-11.4.2013,
- Task force meeting, Classical swine fever subgroup, pracovné stretnutie, EC DG SANCO, Bukurešť, Rumunsko 15.-17.4.2013,
- Annual meeting of the national reference laboratories for Classical swine fever virus and African swine fever virus, TiHo Hannover CSF EU RL, CISA-INIA ASF EU RL, Brusel, Belgicko 2.-4.6.2013.

Odborná pomoc

Pracovníci NRL KMO a NRL ASF poskytovali poradenskú Ľinnosť pri posudzovaní stratégie kontroly KMO a ASF pre ĽVPS SR. Vypracovávali odborné posudky a aktívne sa zúľastňovali na odborných poradách k uvedenej problematike organizovaných ĽVPS SR. Aktuálne poskytovali konzultácie pre veterinárnych lekárov a poradenskú Ľinnosť pre chovateľov.

Národné referenčné laboratórium pre vezikulárnu chorobu oĽpaných

Národné referenčné laboratórium pre vezikulárnu chorobu oĽpaných (Nalej len ĽNRL SVDñ) bolo autorizované ĽVPS SR dňa 7.7.2004 Rozhodnutím Ľ. j. 5620/2004-480. V rámci uvedeného laboratória bola riešená aj problematika slintaľky a krívaľky (Nalej len ĽFMDñ).

V rámci svojich Ľinností laboratórium v danom roku zabezpeľovalo:

- harmonizáciu diagnostiky nákaz v súlade s poĽiadavkami EÚ,
- úľasť na medzilaboratórnych testoch organizovaných prísluĽnými RL spoloľenstva pre náказы zvierat,
- introdukciju laboratórnych diagnostických metód na detekciu vírusu slintaľky a krívaľky bez nutnosti práce so Ľivým vírusom,
- permanentné Ľkolenie pracovníkov.

Polťy vyĽetrených vzoriek

V rámci Ľinnosti NRL SVD bola riešená úľoha introdukcije laboratórnych diagnostických metód na detekciu vírusu FMD bez nutnosti práce so Ľivým vírusom a zabezpeľenie minimálnej diagnostickej pripravenosti pre potreby sérologických a molekulárno-biologických vyĽetrení.

V terénnej diagnostickej Ľinnosti NRL SVD vyĽetrilo 1 000 vzoriek diviaľej zveri na prítomnosť protilátok proti vírusu FMD.

Medzilaboratórne testy spôsobilosti

Prehľad úľasti na medzilaboratórnych testoch spôsobilosti uvádzame v tabuľke Ľ. 14.

Tabuľka Ľ.14.

Organizátor	typ vzorky	parameter	metóda
CRL pre EU Institute for Animal Health, Pirbright, Veľká Británia	krvné sérum	detekcia protilátok proti vírusu SVD	ELISA
	neinfekčný biologický materiál	detekcia nukleovej kyseliny vírusu SVD	RRT-PCR
	krvné sérum	detekcia protilátok proti vírusu FMD	ELISA
	neinfekčný biologický materiál	detekcia nukleovej kyseliny vírusov FMD	RRT-PCR

Príslušné komunitné RL organizuje porovnávacie testovanie pre FMD a SVD súľasne. V rámci medzilaboratórnych testov pre FMD a SVD zameraných na vyšetrenia sérologickými metódami (tabuľka 1.14.) bolo zaslaných 8 vzoriek na FMD a 6 vzoriek na SVD.

V rámci medzilaboratórnych testov pre FMD a SVD molekulárno - biologickými metódami (tabuľka 1.14.) bolo zaslaných 8 vzoriek.

Zaslané vzorky boli vyšetrené všetkými zavedenými validovanými a rutinne používanými metódami v NRL SVD.

NRL SVD absolvovalo medzinárodné kruhové testy pre SVD a FMD úspešne.

Odborné podujatia

Úľasť na medzinárodných vedeckých stretnutiach venovaných problematike SVD a FMD:

- Annual meeting of EU National Foot-and-Mouth disease and Swine Vesicular Disease laboratories, pracovné stretnutie, IAH Pirbright, Woking, Veľká Británia 20.-22.5.2013,
- Pohotovostné cvičenie pre prípad podozrenia z nebezpečnej nákazy, Ústredná veterinárna správa ĽR, Libava, Ľeská republika 12.-13.6.2013,
- Real time training course FMD, tréningový kurz, FAO EuFMD, Keľa 16.-23.11.2013.

Odborná pomoc

Pracovníci NRL SVD poskytovali poradenskú ľinnosť pri posudzovaní stratégie kontroly vezikulárnej stomatitídy ako aj FMD pre ĽVPS SR.

Národné referenľné laboratórium pre vtáľiu chrípku Národné referenľné laboratórium pre pseudomor hydiny

Národné referenľné laboratórium pre vtáľiu chrípku (ľalej len ĽNRL AIľ) bolo autorizované ĽVPS SR dľa 14.11.2003 Rozhodnutím ľ. j. 11437/2003-480.

Národné referenľné laboratórium pre pseudomor hydiny (ľalej len ĽNRL NDľ) bolo autorizované ĽVPS SR dľa 14.11.2003 Rozhodnutím ľ. j. 11436/2003-480.

V rámci svojich ľinností laboratóriá v danom roku zabezpeľovali:

- harmonizáciu diagnostiky nákaz v súľade s poľiadavkami EÚ,
- úľasť na medzilaboratórnych testoch organizovaných príslušnými RL spoloľenstva pre nákazy zvierat,
- dlhodobú archiváciu pôvodcov infekľných agens získaných v rámci diagnostiky na území SR alebo v rámci spolupráce s inými diagnostickými laboratóriami mimo územia SR,
- prevádzkovanie banky bunkových kultúr,
- prípravu štandardných biologických materiálov pre potreby validácie a harmonizácie diagnostiky nákaz zvierat,
- analýzu nákazovej situácie, prípadne analýzu procesu ozdravovania pre potreby ĽVPS SR,

- permanentné školenie pracovníkov.

Počet vyšetrených vzoriek

NRL AI a NRL ND poskytujú diagnostické služby v danej problematike pre celé územie SR. V terénnej diagnostickej službe laboratória vyšetřili spolu 1 956 vzoriek, z toho bolo vykonaných 1896 vyšetření na prítomnosť protilátok proti AI, 42 vyšetření na prítomnosť vírusu AI, 12 vyšetření na prítomnosť protilátok proti ND a 6 vyšetření na prítomnosť vírusu ND.

Prehľad vyšetřených vzoriek a pozitívnych nálezov uvádzame v tabuľke 1.15.

Tabuľka 1.15. Prehľad vyšetřených vzoriek na AI a ND

nákaza	detekcia vírusu		detekcia protilátok	
	počet vyšetřených vzoriek	počet pozitívnych vzoriek	počet vyšetřených vzoriek	počet pozitívnych vzoriek
vtáčia chrípka	42	0	1 896	0
pseudomorhydy	6	3	12	0

Vypracovanie surveillance

GVÚ v rámci NRL AI a NRL ND kompletizuje, analyzuje a štatisticky spracováva údaje v problematike vtácej chrípky a pseudomoru hydiny pre celé územie SR. Na základe týchto údajov vypracoval:

- Štvrťročné prehľady vyšetřených vzoriek na vtáčiu chrípku u hydiny a voňajúcich vtákov,
- Ročné vyhodnotenie monitoringu vtácej chrípky a pseudomoru hydiny na Slovensku.

Medzilaboratórne testy spôsobilosti

Prehľad úasti na medzilaboratórnych testoch spôsobilosti uvádzame v tabuľke 1.16.

Tabuľka 1.16.

organizátor	typ vzorky	parameter	metóda
CRL pre EÚ Animal Health and Veterinary Laboratories Agency, Weybridge, Veľká Británia	lyofilizované vzorky	detekcia nukleovej kyseliny vírusov AI a typizácia vírusov	RRT-PCR, Typizačné RRT-PCR, Typizačné RT-PCR, Sekvenačné analýzy HA génu a určenie CS z dôvodu určenia virulencie
	lyofilizované vzorky	detekcia nukleovej kyseliny vírusov ND a typizácia vírusov	RRT-PCR, Sekvenačné analýzy F génu a určenie CS z dôvodu určenia virulencie
	lyofilizované vzorky	stanovenie HA titra neznámych antigénov	HA
	lyofilizované vzorky	detekcia a antigénna charakteristika vírusu AIV, PMV	charakteristiky subtypu AIV/PMV metódou HIT a NI (AIV)

organizátor	typ vzorky	parameter	metóda
CRL pre EÚ Animal Health and Veterinary Laboratories Agency, Weybridge, Veľká Británia	lyofilizované vzorky	detekcia a charakteristika subtypu AIV protilátok v antisére	charakteristiky subtypu AIV metódou HIT
	lyofilizované vzorky	detekcia a charakteristika subtypu PMV protilátok v antisére	charakteristiky subtypu PMV metódou HIT

V rámci medzilaboratórných testov pre AI a ND zameraných na vyšetrenia klasickými virologickými a sérologickými metódami (tabuľka 1. 16.) bolo zaslaných 6 vzoriek antisér a 8 vzoriek antigénov.

V rámci medzilaboratórných testov pre AI a ND zameraných na vyšetrenia molekulárno - biologickými metódami (tabuľka 1. 16.) bolo zaslaných 15 lyofilizovaných vzoriek.

Zaslané vzorky boli vyšetrené všetkými zavedenými validovanými a rutinne používanými metódami v NRL AI a NRL ND.

NRL AI a NRL ND absolvovali medzinárodné kruhové testy úspešne.

Odborné podujatia

Účasť na vedeckých stretnutiach venovaných problematike AI a ND:

- 19th Joint Annual Meetings of the national Reference Laboratories for Avian influenza and Newcastle disease, pracovné stretnutie EC, AVHLA Weybridge, Helsinky, Fínsko 23.-26.9.2013.

Konečná typizácia pôvodcov

- Pozitívne vzorky NDV (3) boli izolované na kuracích embryách a prítomnosť vírusu bola potvrdená hemaglutináciou - inhibičným testom s monospecifickými kuracími sérami.
- Z dôvodu určenia virulencie boli pozitívne vzorky sekvenálne analyzované v mieste kódujúcom sekvenciu pre dedukované aminokyseliny cleavage site F génu.
- Sekvencie časti F génu (kódujúceho fúzujúci proteín) všetkých troch vzoriek boli zároveň fylogeneticky analyzované v súlade s publikáciou (Aldous a kol., 2003, 2004, Dirbáková a kol., 2006) a bolo potvrdené, že sa jedná o holubí paramyxovírus 1.

Odborná pomoc

Pracovníci NRL AI a NRL ND poskytovali poradenskú pomoc pri posudzovaní stratégie kontroly AI a ND pre ĽVPS SR.

Aktuálne poskytovali konzultácie pre veterinárnych lekárov a poradenskú pomoc pre chovateľov.

Národné referenčné laboratórium pre mor koní
Národné referenčné laboratórium pre choroby koní okrem moru koní

Národné referenčné laboratórium pre mor koní (Nalej len ĀNRL AHSñ) bolo autorizované ĀVPS SR dĀa 14.11.2003 Rozhodnutím Ā. j. 11435/2003-480.

Národné referenčné laboratórium pre choroby koní okrem moru koní (Nalej len ĀNRL pre choroby koníñ) bolo autorizované ĀVPS SR dĀa 16.9.2008 Rozhodnutím Ā. j. 2059/2008-370.

V rámci svojich Āinností laboratóriá v danom roku zabezpeĀovali:

- harmonizáciu diagnostiky nákaz v súlade s poĀiadavkami EĀ,
- ŀľasĀ na medzilaboratórnych testoch organizovaných prísluĀnými RL spoloĀenstva pre nákazy zvierat,
- dlhodobú archiváciu pôvodcov infekĀných agens získaných v rámci diagnostiky na ŀzemí SR alebo v rámci spolupráce s inými diagnostickými laboratóriami mimo ŀzemia SR,
- prevádzkovanie banky bunkových kultúr,
- permanentné Ākolenie pracovníkov.

PolĀty vyĀetrených vzoriek

PreĀad vyĀetrených vzoriek uvádzame v tabuĀke Ā. 17.

TabuĀka Ā.17. PreĀad vyĀetrených vzoriek chorôb koní

nákaza	detekcia antigĀnu		detekcia protilátok	
	poĀet vyĀetrených vzoriek	poĀet pozitívnych vzoriek	poĀet vyĀetrených vzoriek	poĀet pozitívnych vzoriek
Vírusová arteritída koní (EVA)	0	0	372	31
InfekĀná anémia koní	0	0	464	0
West Nile (WN)	0	0	267	0
ĀrebĀia nákaza	0	0	327	0
InfekĀná metritída	224	0	0	0
Malleus	0	0	176	0

Vypracovanie surveillance

ĀVĀ v rámci NRL AHS a NRL pre choroby koní kompletizuje, analyzuje a Ātatisticky spracováva ŀdaje v problematike chorôb koní. Na základe zozbieraných ŀdajov v roku 2013 vypracoval:

- RoĀné vyhodnotenie nákazovej situácie chorôb koní na Slovensku.

Zavedené nové laboratórne metódy

- Detekcia vírusu
- V podmienkach laboratória molekulárnej biológie bola introdukovaná a validovaná nová metóda real-time RT-PCR WNV s použitím špecifických primerov a próby pre detekciu vírusu Západo-Nílskej horúčky, doporučená CRL Anses i Laboratoire de santé animale de Maisons i Alfort Francúzsko.
 - V podmienkach laboratória molekulárnej biológie bola introdukovaná a validovaná metóda real-time RT-PCR panflavivírus Sybre Green s použitím špecifických primerov pre pan-flavivírusy (Panflavivírusy: JEV Japan encephalitis virus, DENV Dengue virus, MVEV Murray Valley encephalitis, SLEV Saint Louis encephalitis virus, WNV West Nile virus vrátane KUNV Kunjin virus) s možnosťou následného priameho sekvenovania za účelom typizácie vírusov.

Medzilaboratórne testy spôsobilosti

Prehľad úľasti na medzilaboratórných testoch spôsobilosti uvádzame v tabuľke 1. 18.

Tabuľka 1.18.

organizátor	typ vzorky	parameter	metóda
LCV-Magrama Algete - Madrid, Španielsko	krvné sérum	detekcia nukleovej kyseliny vírusov AHS	RRT-PCR
	krvné sérum	detekcia protilátok proti vírusu AHS	ELISA
CRL pre EU ANSES Paris, Francúzsko	krvné sérum	detekcia protilátok proti vírusu WN	ELISA
	neinfekčný biologický materiál	detekcia nukleovej kyseliny vírusu WN a ostatných flavivírusov	RRT-PCR RT-PCR
	krvné sérum	detekcia protilátok proti vírusu EVA	VNT
	semeno	detekcia vírusu EVA	kultivačné vyšetrenie
	semeno	detekcia nukleovej kyseliny vírusu EVA	RRT-PCR

V rámci medzilaboratórných testov pre AHS zameraných na vyšetrenia molekulárno - biologickými metódami (tabuľka 1. 18.) bolo zaslaných 10 vzoriek.

V rámci medzilaboratórných testov pre AHS zameraných na vyšetrenia sérologickými metódami (tabuľka 1. 18.) bolo zaslaných 10 vzoriek.

V rámci medzilaboratórných testov pre WNV zameraných na vyšetrenia molekulárno - biologickými metódami (tabuľka 1. 18.) bolo zaslaných 15 vzoriek.

V rámci medzilaboratórných testov pre EVA zameraných na vyšetrenia sérologickými metódami (tabuľka 1. 18.) bolo zaslaných 24 vzoriek.

V rámci medzilaboratórnych testov pre EVA zameraných na vyšetrenia virologickými metódami (tabuľka I. 18.) bolo zaslaných 5 vzoriek.

V rámci medzilaboratórnych testov pre EVA zameraných na vyšetrenia molekulárno - biologickými metódami (tabuľka I. 18.) bolo zaslaných 15 vzoriek.

Zaslané vzorky boli vyšetrené všetkými zavedenými validovanými a rutinne používanými metódami v NRL AHS a NRL pre choroby koní.

NRL AHS a NRL pre choroby koní absolvovali medzinárodné kruhové testy úspešne.

Odborné podujatia

Účasť na medzinárodných vedeckých stretnutiach venovaných problematike chorôb koní:

- 5th Workshop of the EURL for Equine Diseases, WNV and encephalitic viruses, pracovné stretnutie, ANSES EU Reference laboratory for Equine Diseases, Paríž, Francúzsko 8.-10.10.2013,
- Joint meeting of EC National Bluetongue and African Horse Sickness Reference Labs, pracovné stretnutie, EC DG SANCO, Brusel, Belgicko 1.-2.12.2013.

Odborná pomoc

Pracovníci NRL AHS a NRL pre choroby koní poskytovali poradenskú pomoc pri posudzovaní stratégie kontroly chorôb koní pre ĽVR SR. Aktuálne poskytovali konzultácie pre veterinárnych lekárov a poradenskú pomoc pre chovateľov.

Národné referenčné laboratórium pre ochorenie modrého jazyka

Národné referenčné laboratórium pre ochorenie modrého jazyka (Národné NRL pre BT) bolo autorizované ĽVR SR dňa 26.2.2007 Rozhodnutím č. j. 618/2007-270.

V rámci svojich činností laboratórium v danom roku zabezpečovalo:

- harmonizáciu diagnostiky nákaz v súlade s požiadavkami EÚ,
- účasť na medzilaboratórnych testoch organizovaných príslušnými RL spoločenstva pre nákazy zvierat,
- dlhodobú archiváciu pôvodcov infekčných agens získaných v rámci diagnostiky na území SR alebo v rámci spolupráce s inými diagnostickými laboratóriami mimo územia SR,
- prevádzkovanie banky bunkových kultúr,
- permanentné školenie pracovníkov.

Pol' ty vyšetrených vzoriek

NRL BT poskytuje diagnostické ľinnosti v danej problematike pre celé územie SR.

V terénnej diagnostickej ľinnosti laboratórium vyšetřilo 16 431 vzoriek na prítomnosť protilátok a 2 818 vzoriek na prítomnosť vírusu. V rámci monitoringu pakoárov rodov *Culicoides* bolo vyšetřených 210 obsahov pascí.

V tabuľke ľ. 19. uvádzame pol' ty vyšetřených vzoriek podľa druhu zvierat.

Tabuľka ľ.19. Prehľad vyšetřených vzoriek na BT

druh zvierat	detekcia vírusu		detekcia protilátok	
	poľ et vyšetřených vzoriek	poľ et pozitívnych vzoriek	poľ et vyšetřených vzoriek	poľ et pozitívnych vzoriek
hovädzí dobytok	2 818	0	16 229	4
ovca	0	0	7	0
jeleň	0	0	78	0
muflón	0	0	117	0

V rámci ľinnosti uvedeného laboratória bola riešená problematika v súvislosti s aktuálnou nákazovou situáciou týkajúcou sa Schmallenberg vírusu a to zavedenie a validácia sérologickej diagnostiky, kultivaľných vyšetření a zavedenie diagnostických real-time RT-PCR metód. V rámci cieleného monitoringu bolo vyšetřených 6 840 vzoriek.

V tabuľke ľ. 20. uvádzame pol' ty vyšetřených vzoriek podľa druhu zvierat a poľ et pozitívnych vzoriek.

Tabuľka ľ.20. Prehľad vyšetřených vzoriek na Schmallenberg vírus

druh zvierat	detekcia vírusu		detekcia protilátok	
	poľ et vyšetřených vzoriek	poľ et pozitívnych vzoriek	poľ et vyšetřených vzoriek	poľ et pozitívnych vzoriek
hovädzí dobytok	2 666	10	4 023	1 523
ovca	0	0	27	7
koza	0	0	3	0
jeleň	43	0	78	16

Vypracovanie surveillance

ĽVÚ v rámci NRL BT kompletizuje, analyzuje a štatisticky spracováva údaje v problematike ochorenia BT pre celé územie SR. Na základe týchto údajov vypracoval:

- Roľné vyhodnotenie monitoringu ochorenia modrého jazyka na Slovensku.

Zavedené nové laboratórne metódy

Detekcia vírusu

- V podmienkach laboratória molekulárnej biológie bola pre potreby diagnostiky novoobjavených serotypov BTV 25 a BTV 26 introdukovaná a validovaná Ľalģia panBTV real-time RT-PCR (Orru a kol., 2010).
- V podmienkach laboratória molekulárnej biológie bola pre potreby diagnostiky introdukovaná a validovaná Ľalģia real-time RT-PCR s

použitím špecifických primerov a próby pre Schmallenberg vírus.

Detekcia
protilátok

- Pre detekciu protilátok proti Schmallenberg vírusu bola introdukovaná nepriama imunoperoxidázová technika (IPMA).

Medzilaboratórne testy spôsobilosti

Prehľad úľasti na medzilaboratórnych testoch spôsobilosti uvádzame v tabuľke 1.21.

Tabuľka 1.21.

organizátor	typ vzorky	parameter	metóda
CRL pre EU Institute for Animal Health, Pirbright, Veľká Británia	krvné sérum	detekcia protilátok proti vírusu BT	ELISA
	EDTA krv	detekcia nukleovej kyseliny vírusov BT	RRT-PCR

V rámci medzilaboratórnych testov pre BT zameraných na vyšetrenia sérologickými metódami (tabuľka 1.21.) bolo zaslaných 8 vzoriek.

V rámci medzilaboratórnych testov pre BT zameraných na vyšetrenia molekulárno - biologickými metódami (tabuľka 1.21.) bolo zaslaných 10 vzoriek.

Zaslané vzorky boli vyšetrené všetkými zavedenými validovanými a rutinne používanými metódami v NRL BT.

NRL BT absolvovalo medzinárodné kruhové testy úspešne.

Odborné podujatia

Úľasť na medzinárodných vedeckých stretnutiach venovaných problematike ochorenia BT:

- Joint meeting of EC National Bluetongue and African Horse Sickness Reference Labs, pracovné stretnutie, EC DG SANCO, Brusel, Belgicko 1.-2.12.2013.

Odborná pomoc

Pracovníci NRL BT poskytovali poradenskú ľinnosť pri posudzovaní stratégie kontroly BT a Schmallenberg vírusu pre ĞVPS SR. Vypracovávali odborné posudky a aktívne sa zúľastľovali na odborných poradách k uvedenej problematike organizovaných ĞVPS SR.

Aktuálne poskytovali konzultácie pre veterinárnych lekárov a poradenskú ľinnosť pre chovateľov.

Národné referenľné laboratórium pre brucelózu

Národné referenľné laboratórium pre brucelózu (ľalej len ĞNRL pre brucelózuľ) bolo autorizované ĞVPS SR dľa 14.11.2003 Rozhodnutím ľ. j. 11438/2003-480.

V rámci svojich ľinností laboratórium v danom roku zabezpeľovalo:

- harmonizáciu diagnostiky nákaz v súlade s poľiadvkami EÚ,
- úľasť na medzilaboratórnych testoch organizovaných prísluľnými RL spoloľenstva pre nákazy zvierat,

- permanentné školenie pracovníkov.

Počet vyšetrených vzoriek

V terénnej diagnostickej činnosti NRL pre brucelózu vyšetřilo 29 861 vzoriek sérologicky na prítomnosť protilátok a 211 vzoriek kultiválne na dôkaz pôvodcu. V tabuľke 1. 22. uvádzame počet vyšetrených vzoriek podľa druhu zvierat.

Tabuľka 1.22. Prehľad vyšetrených vzoriek na brucelózu

druh zvierat	detekcia pôvodcu		detekcia protilátok	
	počet vyšetrených vzoriek	počet pozitívnych vzoriek	počet vyšetrených vzoriek	počet pozitívnych vzoriek
hovádzí dobytok	83	0	20 336	0
ošípané	88	0	881	0
ovce	39	0	7 925	0
kozy	0	0	471	0
kone	1	0	9	0
vysoká zver - farmová	0	0	231	0
zoo zvieratá	0	0	8	0

Vypracovanie surveillance

GVÚ v rámci NRL pre brucelózu organizuje zber údajov zo všetkých laboratórií v SR. Zozbierané údaje kompletizuje, analyzuje a štatisticky spracováva. Na základe zozbieraných údajov vypracoval:

- Ročné vyhodnotenie nákazovej situácie brucelózy (hovádzí dobytok, ošípané, ovce, kozy, kone) v SR.

Laboratórium skompletizovalo údaje v rámci celej SR pre hlásenie do EFSA a pre Súhrnnú správu o zoonózach a pôvodcoch zoonóz za rok 2013.

Zavedené nové laboratórne metódy

Detekcia
a typizácia
pôvodcu

- NRL pre brucelózu z dôvodu detekcie pôvodcov zaviedlo a validovalo vo svojich podmienkach real-time PCR s použitím špecifických primerov a próby pre detekciu baktérií rodu *Brucella sp.*
- NRL pre brucelózu z dôvodu rýchlej typizácie pôvodcov zaviedlo a validovalo vo svojich podmienkach typizačné real-time PCR s použitím špecifických primerov a prób pre typizáciu baktérií rodu *Brucella ovis*, *melitensis*, *abortus*, *suis*, *canis*, *neotomae*.

Medzilaboratórne testy spôsobilosti

Prehľad údajov o spôsobilosti na medzilaboratórnych testoch uvádzame v tabuľke 1.23.

Tabuľka 1.23.

organizátor	typ vzorky	parameter	metóda
ANSES, EU Community Ref. Laboratory for Brucellosis, Francúzsko	krvné sérum (EU štandardné sérum)	detekcia protilátok proti <i>Brucella ovis</i>	ELISA KFT
	krvné sérum (EU štandardné sérum)	detekcia protilátok proti <i>Brucella sp.</i>	ELISA
	mlieko	Detekcia protilátok proti <i>Brucella abortus/Brucella melitensis</i>	ELISA

Medzilaboratórny test (EU štandardné séra) bol zameraný na validáciu porcinného a *B. ovis* EU štandardného séra v porovnaní s OIE štandardnými sérami (ISaBsS and ISaBoS) za použitia metód iELISA a Komplement fixačný test (KFT).

Medzilaboratórny test (mlieko) bol zameraný na detekciu protilátok proti *B. abortus/B. melitensis* za použitia ELISA metódy.

NRL pre brucelózu absolvovalo medzinárodné kruhové testy úspešne.

Odborné podujatia

Účasť na medzinárodných vedeckých stretnutiach venovaných problematike brucelózy:

- 6th Workshop of the EU Brucellosis National Reference Laboratories, pracovné stretnutie, EU RL for Brucellosis, Zagreb, Chorvátsko 25.-27.9.2013.

Odborná pomoc

Pracovníci NRL pre brucelózu poskytovali poradenskú pomoc pri posudzovaní stratégie kontroly brucelózy pre ĽVR SR.

Aktuálne poskytovali konzultácie pre veterinárnych lekárov a poradenskú pomoc pre chovateľov.

NRL pre brucelózu sa najmä zaoberalo riešením sérologických krížových reakcií medzi *Brucella abortus* a *Yersinia enterocolitica* sérotyp 0:9.

Národné referenčné laboratórium pre prenosné spongiformné encefalopatie

Národné referenčné laboratórium pre prenosné spongiformné encefalopatie (najmä len NRL TSE) bolo autorizované ĽVR SR dňa 4.3.2005 Rozhodnutím č. j. 985/2005-270 a MPRV SR mu bolo dňa 9.5.2007 udelené Poverenie č. 1563/2007-100 na výkon činnosti podľa § 25 ods. 3 zákona NR SR č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov a článku 33 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 o úradných kontrolách uskutočňovaných s cieľom

zabezpečiť overenie dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá.

V rámci svojich činností laboratórium v danom roku zabezpečí o:

- harmonizáciu diagnostiky nákaz v súlade s požiadavkami EÚ,
- účasť na medzilaboratórnych testoch organizovaných príslušnými RL spoločenstva pre nákazy zvierat,
- dlhodobú archiváciu pôvodcov infekčných agens získaných v rámci diagnostiky na území SR alebo v rámci spolupráce s inými diagnostickými laboratóriami mimo územia SR,
- prípravu štandardných biologických materiálov pre potreby validácie a harmonizácie diagnostiky nákaz zvierat,
- analýzu nákazovej situácie, prípadne analýzu procesu ozdravovania pre potreby ĽVPS SR,
- permanentné školenie pracovníkov.

Polity vyšetrených vzoriek

NRL TSE poskytuje diagnostické činnosti v danej problematike v rámci monitoringu TSE v SR a v rámci chovateľského programu na zisťovanie rezistencie malých prežúvavcov na scrapie (genotypizácia malých prežúvavcov).

V rámci monitoringu TSE sa v roku 2013 vyšetřilo 16 186 vzoriek, z toho 3 vzorky od oviec boli vyšetřené s pozitívnym výsledkom na prítomnosť atypickej formy scrapie, 1 prípad scrapie (atypická forma) bol diagnostikovaný u zvierat s pôvodom v Slovenskej republike, ktoré bolo exportované do Poľska.

V tabuľke č. 24. uvádzame prehľad vyšetřených vzoriek podľa kategórií a druhu zvierat za rok 2013.

Tabuľka č. 24. Prehľad vyšetřených vzoriek na TSE

druh zvierat	Hovädzí dobytok		Ovce		Kozy	
	počet vyšetřených vzoriek	počet pozit. vzoriek	počet vyšetřených vzoriek	počet pozit. vzoriek	počet vyšetřených vzoriek	počet pozit. vzoriek
zdravé určené na ľudský konzum	7 822	0	694	0	9	0
naliehavo zabité určené na ľudský konzum	210	0	35	0	3	0
uhynuté, utratené určené na ľudský konzum	5 548	0	1 812	3	52	0
zvieratá s klinickými príznakmi pri ante mortem vyšetření	1	0	0	0	0	0
zabité v rámci eradikácie TSE	0	0	0	0	0	0

podozrivé zvieratá	0	0	0	0	0	0
SPOLU	13 581	0	2 541	3	64	0

V tabuľke I. 25. uvádzame počty vyšetrených vzoriek podľa plemien v rámci monitoringu TSE a chovateľského programu na zisťovanie rezistencie malých prežúvavcov na scrapie (genotypizácia malých prežúvavcov) za rok 2013.

Tabuľka I. 25. Prehľad vyšetrených vzoriek oviec podľa plemien

Status chovu	Plemeno	Spolu
Neinfikované chovy	Askánske merino	6
	Bergshaf	6
	Berrichone du Cher	87
	Cigaja	2186
	Cigaja x Lacaune	300
	Cigaja x Lacaune x Vychodofrízske	1
	Cigaja x Lacaune x Zogčchtená valažka	15
	Fleisch merino x Merino	12
	Charollais	63
	Ile de France	198
	Ile de France x Merino	40
	Lacaune	655
	Lacaune x Cigaja	55
	Lacaune x Zogčchtená valažka	68
	Lacaune x Zogčchtená valažka x Vychodofrízske	5
	Merino x Fleisch merino	2
	Merino x Lincoln	1
	Merino x Lincoln x Vychodofrízske	36
	Merino x Vychodofrízske x Lincoln	47
	Nemecká ľiernohlavá ovca	6
	Oxford Down	6
	Pôvodná valažka	22
	Romney Marsh - Kent	24
	Slovenská dojná ovca	86
	Suffolk	117
	Vychodofrízske	42
	Vychodofrízske x Merino	10
	Vychodofrízske x Merino x Lincoln	53
	Zogčchtená valažka	2025
	Zogčchtená valažka x Lacaune	305
	Zogčchtená valažka x Lacaune x Cigaja	16
	Zogčchtená valažka x Lacaune x Vychodofrízske	81
	Zogčchtená valažka x Vychodofrízske x Lacaune	1
	Celkový súčet	6577

Vypracovanie surveillance

GVÚ v rámci NRL TSE kompletizuje, analyzuje a štatisticky spracováva údaje v rámci monitoringu TSE a v rámci chovateľského programu na zisťovanie rezistencie malých prežúvavcov na scrapie (genotypizácia malých prežúvavcov) pre celé územie SR. Na základe týchto údajov vypracoval:

- Mesaľné ģtatistické vyhodnotenia monitoringu TSE na Slovensku,
- Celkové roľné ģtatistické vyhodnotenie monitoringu TSE v SR podĎa poģiadaviek ĢVPS SR,
- Polroľné ģtatistické vyhodnotenie vyģetrovania vzoriek v rģmci chovateĢského programu na zisĢovanie rezistencie malých preģúvavcov na scrapie (genotypizácia malých preģúvavcov),
- Celkové roľné ģtatistické vyhodnotenie vyģetrovania vzoriek v rģmci chovateĢského programu na zisĢovanie rezistencie malých preģúvavcov na scrapie (genotypizácia malých preģúvavcov) podĎa poģiadaviek ĢVPS SR.

Zároveľlaboratórium priebeģne pripravovalo podklady pre potreby ĢVPS SR.

Medzilaboratórne testy spôsobilosti

PrehĢďad ũľasti na medzilaboratórnych testoch spôsobilosti, ktoré laboratórium ũspeģne absolvovalo uvĢádzame v tabuĢke ĩ. 26.

TabuĢka ĩ.26.

organizáťor	typ vzorky	parameter	metóda
CRL pre EU Veterinary Laboratories Agency, Weybridge, VeĢká BritĢania	digitálne snĢmky	histopatologické a imunohistochemické vyģetrenie TSE - posudzovanie	histopatologická, imunohistochemická
	celková krv	urĢenie polymorfizmu dedukovaných aminokyselĢn v polohe 136/154/171 ģenu priónového proteĢnu metódu SSCP u oviec, urĢenie polymorfizmu dedukovaných aminokyselĢn ģenu priónového proteĢnu metódu sekvenaľnej analýzy u malých preģúvavcov	sekvenaľné analýzy
	paraľfinové rezy	detekcia patolog. prionového proteĢnu	imunohistochemická
	homogenáť CNS	diferenciácia scrapie a BSE u malých preģúvavcov	VLA hybridná metóda western-blot
	homogenáť CNS	detekcia patolog. prionového proteĢnu ĩ hovĢdzĢ dobyťok	western-blot imunochromatografická ELISA konfirmaľná metóda western- blot
	homogenáť CNS	detekcia patolog. prionového proteĢnu ĩ malé preģúvavce	konfirmaľná metóda western- blot ELISA

Zaslané vzorky boli vyģetrené vģetģkými zavedenými validovanými a rutinne pouģívanými metódamĢ
v NRL pre TSE.

Odborné podujatia

ŬľasĢ na medzinárodných vedeckých stretnutiach venovaných problematike TSE:

- Disease categorization working group BSE, pracovné stretnutie, EC DG SANCO, Brusel,
Belgicko 24.4.2013,

- EU RL Annual Meeting for TSE, pracovné stretnutie, VLA Weybridge Londýn, Veľká Británia 18.-20.6.2013.

Odborná pomoc

Pracovníci NRL TSE poskytovali poradenskú Ľinnosť pri posudzovaní stratégie kontroly TSE pre ĽVPS SR. Vypracovávali odborné posudky a aktívne sa zúčastňovali na odborných poradách k uvedenej problematike organizovaných ĽVPS SR.

Aktuálne poskytovali konzultácie pre veterinárnych lekárov a poradenskú Ľinnosť pre chovateľov.

Národné referenčné laboratórium pre besnotu

Referenčné laboratórium pre vykonávanie serologických skúšok na sledovanie účinnosti vakcín proti besnote

Národné referenčné laboratórium pre besnotu (Ľalej len ĽNRL pre besnotu) bolo autorizované ĽVPS SR dňa 14.11.2003 Rozhodnutím Ľ. j. 11442/2003-480.

Referenčné laboratórium pre vykonávanie sérologických skúšok na sledovanie účinnosti antirabických vakcín bolo autorizované ĽVPS SR dňa 6.10.2009 Rozhodnutím Ľ. j. 2170/2009-370.

V rámci svojich Ľinností laboratóriá v danom roku zabezpečovali:

- harmonizáciu diagnostiky nákaz v súlade s požiadavkami EÚ,
- účasť na medzilaboratórnych testoch organizovaných príslušnými RL spoločenstva pre nákazy zvierat,
- dlhodobú archiváciu pôvodcov infekčných agens získaných v rámci diagnostiky na území SR alebo v rámci spolupráce s inými diagnostickými laboratóriami mimo územia SR,
- prevádzkovanie banky bunkových kultúr,
- prípravu štandardných biologických materiálov pre potreby validácie a harmonizácie diagnostiky nákaz zvierat,
- analýzu nákazovej situácie, prípadne analýzu procesu ozdravovania pre potreby ĽVPS SR,
- permanentné školenie pracovníkov.

Polty vyšetrených vzoriek

V terénnej diagnostickej Ľinnosti laboratóriá vyšetřili 1 077 vzoriek na prítomnosť vírusu besnoty a 876 vzoriek na prítomnosť antirabických protilátok.

S celoslovenskou pôsobnosťou laboratórium vykonáva typizáciu vírusových kmeňov a v rámci kampaní orálnej vakcinácie ľíŕok vykonáva vyšetřenia na detekciu protilátok v transudátoch ľíŕok metódou ELISA a taktiež detekciu biomarkeru (TTC) fluorescenčnou mikroskopiou. Laboratóriu na vykonávanie sérologických skúšok na sledovanie účinnosti antirabických vakcín ako jedinému v SR

bola udelená autorizácia EÚ pre vyšetrenie protilátok proti besnote v sérach domácich mäsoŕavcov metódou FAVN na základe úspešného absolvovania medzilaboratórnych porovnávacích testov organizovaných EU Community Reference Institute for Rabies, ANSES Nancy, Francúzsko - Rozhodnutie komisie 2004/233 o autorizácii laboratórií na kontrolu efektívnosti vakcinácie proti besnote u ŕľ ených domácich mäsoŕavcov.

Laboratórium vykonáva tiež titráciu a kvantifikáciu vírusu besnoty vo vakcínach.

Prehľad vyšetrených vzoriek podľa druhu zvierat uvádzame v tabuľke 1. 27.

Tabuľka 1. 27. Prehľad vyšetrených vzoriek na besnotu

druh zvierat	detekcia vírusu		detekcia protilátok	
	počet vyšetrených vzoriek	počet pozitívnych vzoriek	počet vyšetrených vzoriek	počet pozitívnych vzoriek
líšky	970	4	647	226
psy	58	2	205	195
maľky	34	0	22	22
ostatné voľne žijúce zvieratá	14	1	2	1
ostatné domáce zvieratá	1	0	0	0

V rámci vyšetrení na prítomnosť vírusu besnoty bolo v roku 2013 v NRL pre besnotu diagnostikovaných 7 pozitívnych vzoriek (4x líška, 2x pes, 1x kuna). Vo všetkých prípadoch išlo o konfirmované vyšetrenia, ktoré potvrdili pozitívny výsledok z ĽVPÚ Dolný Kubín. V NRL pre besnotu bola tiež vykonaná typizácia týchto vírusov. Všetky vírusy boli typizované ako genotyp 1. Zároveň boli genómy vírusov sekvenované a fylogeneticky analyzované. Na základe sekvenovaných a fylogenetických analýz vírusov besnoty izolovaných na Slovensku v rokoch 2000 až 2013 a sekvencií vírusov besnoty dostupných v genetických databázach bolo zistené, že vírusy besnoty izolované v roku 2013 na Slovensku sú geneticky príbuzné s vírusmi cirkulujúcimi v Poľsku, Ukrajine a v Maŕarsku v rokoch 2008 i 2010. Na základe uvedeného možno predpokladať, že zdrojom nákazy nebolo skryté ohnisko na Slovensku, ale došlo k reintrodukcii besnoty zo susedných krajín s nepriaznivou nákazovou situáciou.

Vypracovanie surveillance

ĽVÚ v rámci NRL pre besnotu organizuje zber údajov zo všetkých laboratórií v SR. Zozbierané údaje kompletizuje, analyzuje a štatisticky spracováva. Na základe zozbieraných údajov vypracoval:

- Ľvršované prehľady zvierat vyšetrených na besnotu,
- Roľné vyhodnotenie nákazovej situácie besnoty na Slovensku,
- Monitoring efektívnosti orálnej vakcinácie líšok proti besnote podľa jednotlivých kampaní.

Laboratórium skompletizovalo údaje v rámci celej SR pre hlásenie do EFSA a pre Súhrnnú správu o zoonózach a pôvodcoch zoonóz za rok 2013.

Zavedené nové laboratórne metódy

- Typizácia vírusu
- NRL pre besnotu z dôvodu vykonávania fylogenetických analýz zaviedlo a validovalo vo svojich podmienkach sekvenálnu a fylogenetickú analýzu genómu vakcinačných aj terénnych vírusových kmeňov (Campos a kol., 2011; Dirbáková a kol., nepublikované).

Medzilaboratórne testy spôsobilosti

Prehľad úľasti na medzilaboratórnych testoch spôsobilosti uvádzame v tabuľke 1. 28.

Tabuľka 1. 28.

organizátor	typ vzorky	parameter	metóda
EURL for Rabies ANSES Nancy, Francúzsko	krvné sérum	stanovenie titra protilátok	FAVN
	lyofilizované mozgové tkanivo	detekcia vírusu	FAT
	lyofilizované mozgové tkanivo	detekcia vírusu	RTCIT (PLA)
	lyofilizované mozgové tkanivo	detekcia nukleovej kyseliny vírusov besnoty a typizácia vírusov	RRT-PCR Typizačné RRT-PCR

V rámci medzilaboratórnych testov pre besnotu zameraných na vyšetrenia klasickými virologickými a molekulárno - biologickými metódami (tabuľka 1.28.) bolo zaslaných 8 vzoriek lyofilizovaného mozgového tkaniva.

V rámci medzilaboratórnych testov pre besnotu zameraných na vyšetrenia sérologickými metódami (tabuľka 1.28.) bolo zaslaných 14 krvných sér.

Zaslané vzorky boli vyšetrené všetkými zavedenými validovanými a rutinne používanými metódami v NRL pre besnotu.

Odborné podujatia

Úľasť na vedeckých stretnutiach venovaných problematike besnoty:

- 6th EURL workshop of the EU Rabies National References Laboratories, workshop, ANSES, Nancy Laboratories for rabies and wildlife, Atény, Grécko 12.-15.11.2013,
- Rabies serology meeting, pracovné stretnutie, ANSES, Nancy Laboratories for rabies and wildlife, Francúzsko 30.9.-2.10.2013.

Odborná pomoc

Pracovníci NRL pre besnotu poskytovali poradenskú Ľinnosť pri posudzovaní stratégie kontroly besnoty pre ĽVPS SR. Vypracovávali odborné posudky a aktívne sa zúčastňovali na odborných poradách k uvedenej problematike organizovaných ĽVPS SR. V rámci pracovnej skupiny ĽVPS SR sa aktívne podieľali na riešení nákazovej situácie v súvislosti s výskytom besnoty v okrese Bardejov. Aktuálne poskytovali konzultácie pre veterinárnych lekárov a poradenskú Ľinnosť pre chovateľov.

Referenčné laboratórium pre infekčnú bovinú rinotracheitídu a pustulárnu vulvovaginitídu

Referenčné laboratórium pre infekčnú bovinú rinotracheitídu a pustulárnu vulvovaginitídu (Ľalej len ĽRL IBRň) bolo autorizované ĽVPS SR dňa 14.11.2003 Rozhodnutím Ľ. j. 11436/2003-480.

V rámci svojich Ľinností laboratórium v danom roku zabezpečovalo:

- harmonizáciu diagnostiky nákaz v súlade s požiadavkami EÚ,
- dlhodobú archiváciu pôvodcov infekčných agens získaných v rámci diagnostiky na území SR alebo v rámci spolupráce s inými diagnostickými laboratóriami mimo územia SR,
- prevádzkovanie banky bunkových kultúr,
- permanentné školenie pracovníkov.

Poľty vyšetrených vzoriek

V terénnej diagnostickej Ľinnosti RL IBR vyšetřilo 38 059 vzoriek, z toho 4 vzorky na prítomnosť vírusu, 13 569 vzoriek na prítomnosť celkových protilátok a 24 486 vzoriek na prítomnosť protilátok proti glykoproteínu gE vírusu IBR.

V tabuľke Ľ. 29. uvádzame poľty vyšetrených vzoriek a poľet pozitívnych vzoriek.

Tabuľka Ľ. 29. Prehľad vyšetřených vzoriek na IBR

druh zvierat	detekcia vírusu		detekcia protilátok		detekcia protilátok gE	
	poľet vyšetřených vzoriek	poľet pozitívnych vzoriek	poľet vyšetřených vzoriek	poľet pozitívnych vzoriek	poľet vyšetřených vzoriek	poľet pozitívnych vzoriek
hovädzí dob.	4	0	13 569	703	24 486	988

Vypracovanie surveillance

ĽVÚ v rámci RL IBR organizuje zber údajov zo všetkých laboratórií v SR. Zozbierané údaje kompletizuje, analyzuje a štatisticky spracováva. Na základe zozbieraných údajov vypracoval:

- Roľné vyhodnotenie nákazovej situácie infekčnej bovinnej rinotracheitídy na Slovensku.

Zavedené nové laboratórne metódy

Detekcia vírusu

- V podmienkach laboratória molekúlárnej biológie bola introdukovaná a validovaná nová metóda real-time PCR BoHV1 s použitím špecifických primerov a próby pre detekciu bovinného herpesvírusu typu 1.

Medzilaboratórne testy spôsobilosti

Prehľad úľasti na medzilaboratórnych testoch spôsobilosti uvádzame v tabuľke Ľ. 30.

Tabuľka Ľ.30.

organizátor	typ vzorky	parameter	metóda
CODA-CERVA Brusel, Belgicko	krvné sérum	detekcia protilátok proti vírusu IBR	ELISA
	krvné sérum	detekcia protilátok proti vírusu IBR gE	ELISA

V rámci medzilaboratórnych testov pre IBR zameraných na vyšetrenia sérologickými metódami (tabuľka Ľ.30.) bolo zaslaných 20 krvných sér.

Zaslané vzorky boli vyšetrené všetkými zavedenými validovanými a rutinne používanými metódami v RL pre IBR.

Odborná pomoc

Pracovníci RL IBR poskytovali poradenskú Ľinnosť pri posudzovaní stratégie kontroly IBR pre ĽVPS SR. Vypracovávali odborné posudky a aktívne sa zúľastľovali na pracovných rokovaní odbornej skupiny pre IBR na Slovensku.

Pracovníci RL IBR aktívne spolupracovali a konzultovali výsledky s koordinátorom expertnej skupiny pre riešenie problematiky IBR na Slovensku s MVDr. Miholicsom.

Národné referenľné laboratórium pre enzootickú leukózu hovädzieho dobytku

Národné referenľné laboratórium pre enzootickú bovinnú leukózu (Ľalej len ĽNRL EBLň) bolo autorizované ĽVPS SR dňa 14.11.2003 Rozhodnutím Ľ. j. 11446/2003-480.

V rámci svojich Ľinností laboratórium v danom roku zabezpeľovalo:

- harmonizáciu diagnostiky nákaz v súľade s poľiadavkami EÚ,
- dlhodobú archiváciu pôvodcov infekľných agens získaných v rámci diagnostiky na území SR alebo v rámci spolupráce s inými diagnostickými laboratóriami mimo územia SR,
- prípravu štandardných biologických materiálov pre potreby validácie a harmonizácie diagnostiky nákaz zvierat,
- permanentné štľkolenie pracovníkov.

Pol' ty vy'etren'ych vzoriek

V terénnej diagnostickej 'innosti NRL EBL vy'etrilo 18 948 vzoriek hovädzieho dobytku, 69 vzoriek muflónov a 78 vzoriek jeleňov na prítomnosť protilátok proti vírusu EBL ELISA metódou. U vy'etren'ych vzoriek nebola zistená sérologická pozitivita.

Vypracovanie surveillance

GVÚ v rámci NRL EBL organizuje zber údajov zo všetkých laboratórií v SR. Zozbierané údaje kompletizuje, analyzuje a štatisticky spracováva. Na základe zozbieraných údajov vypracoval:

- Roľné vyhodnotenie nákazovej situácie enzootickej bovinnej leukózy u hovädzieho dobytku na Slovensku.

Zavedené nové laboratórne metódy

Detekcia vírusu

- V podmienkach laboratória molekulárnej biológie bola introdukovaná a validovaná nová metóda real-time PCR BLV a real-time RT-PCR BLV s použitím špecifických primerov a próby pre detekciu provírusu ako aj vírusu bovinnej leukózy.

Medzilaboratórne testy spôsobilosti

Prehľad úľasti na medzilaboratórnych testoch spôsobilosti uvádzame v tabuľke 1. 31.

Tabuľka 1.31.

organizátor	typ vzorky	parameter	metóda
CODA-CERVA Brusel, Belgicko	krvné sérum	detekcia protilátok proti vírusu BLV	ELISA

V rámci medzilaboratórnych testov pre BLV zameraných na vy'etrenia sérologickými metódami (tabuľka 1.31.) bolo zaslaných 20 krvných sér.

Zaslané vzorky boli vy'etrené zavedenými validovanými a rutinne používanými metódami v NRL pre EBL.

Odborná pomoc

Pracovníci NRL EBL poskytovali poradenskú 'innosť pri posudzovaní stratégie kontroly EBL pre GVPS SR. Aktuálne poskytovali konzultácie pre veterinárnych lekárov a poradenskú 'innosť pre chovateľov.

Referenčné laboratórium pre Aujeszkeho chorobu

Referenčné laboratórium pre Aujeszkeho chorobu (Nalej len 'ÄRL MAñ) bolo autorizované GVPS SR dňa 14.11.2003 Rozhodnutím 1. j. 11447/2003-480.

V rámci svojich činností laboratórium v danom roku zabezpečovalo:

- harmonizáciu diagnostiky nákaz v súlade s požiadavkami EÚ,
- dlhodobú archiváciu pôvodcov infekčných agens získaných v rámci diagnostiky na území SR alebo v rámci spolupráce s inými diagnostickými laboratóriami mimo územia SR,
- prevádzkovanie banky bunkových kultúr,
- prípravu štandardných biologických materiálov pre potreby validácie a harmonizácie diagnostiky nákaz zvierat,
- permanentné školenie pracovníkov.

Počet vyšetrených vzoriek

V terénnej diagnostickej činnosti RL MA vyšetřilo 27 471 vzoriek, z toho 22 464 vzoriek diviakov, 5 vzoriek domácich ošpaných a 2 vzorky psov na prítomnosť vírusu, 5 000 vzoriek domácich ošpaných na prítomnosť celkových protilátok.

V tabuľke č. 32. uvádzame počet vyšetřených vzoriek podľa druhu zvierat a počet pozitívnych vzoriek.

Tabuľka č. 32. Prehľad vyšetřených vzoriek na MA

druh zvierat	detekcia vírusu		detekcia protilátok	
	počet vyšetřených vzoriek	počet pozitívnych vzoriek	počet vyšetřených vzoriek	počet pozitívnych vzoriek
domáce ošpané	5	0	5 000	0
diviaky	22 464	10	0	0
psy	2	1	0	0

Z populácie diviakov bolo v priebehu roka izolovaných 10 vírusových kmeňov z okresov Ilava, Komárno, Liptovský Mikuláš, Pezinok, Prievidza, Ružomberok, Veľký Krtíš, Rimavská Sobota, Zvolen a 1 vírusový kmeň psa z okresu Detva.

Vypracovanie surveillance

GVÚ v rámci RL MA organizuje zber údajov zo všetkých laboratórií v SR. Zozbierané údaje kompletizuje, analyzuje a štatisticky spracováva. Na základe zozbieraných údajov vypracoval:

- Ročné vyhodnotenie nákazovej situácie Aujeszkeho choroby na Slovensku.

Zavedené nové laboratórne metódy

Detekcia vírusu

- V podmienkach laboratória molekulárnej biológie bola introdukovaná a validovaná nová metóda real-time PCR PRV s použitím špecifických primerov a próby pre detekciu pseudorabies vírusu.

Konečná typizácia pôvodcov

RL MA priebežne typizuje izolované vírusové kmene MA na území SR metódou sekvenálnej a fylogenetickej analýzy. Od roku 1995 bolo typizovaných 83 vírusových kmeňov, z toho 62 u diviakov, 18 u domácich ošípaných a 3 kmene u psov.

Medzilaboratórne testy spôsobilosti

Prehľad účasti na medzilaboratórnych testoch spôsobilosti uvádzame v tabuľke 1.33.

Tabuľka 1.33.

organizátor	typ vzorky	parameter	metóda
CODA-CERVA Brusel, Belgicko	krvné sérum	detekcia protilátok proti vírusu ADV	ELISA
	krvné sérum	detekcia protilátok proti vírusu ADV gE	ELISA

V rámci medzilaboratórnych testov pre ADV zameraných na vyšetrenia sérologickými metódami (tabuľka 1.33.) bolo zaslaných 20 krvných sér.

Zaslané vzorky boli vyšetrené všetkými zavedenými validovanými a rutinne používanými metódami v RL pre MA.

Odborná pomoc

Pracovníci RL MA poskytovali poradenskú pomoc pri posudzovaní stratégie kontroly MA pre GVPS SR.

Aktuálne poskytovali konzultácie pre veterinárnych lekárov a poradenskú pomoc pre chovateľov.

10. Hlavné skupiny užívateľov výstupov organizácie

Výstupy odborné:

Prvú skupinu užívateľov odborných výstupov tvorí GVPS SR a RVPS.

Pre túto skupinu užívateľov boli vypracované nasledovné prehľady a publikácie:

- Ročné vyhodnotenie nákazovej situácie a monitoring KMO u diviakov na Slovensku,
- Ročné vyhodnotenie nákazovej situácie a monitoring KMO u domácich ošípaných na Slovensku,
- Ročné vyhodnotenie nákazovej situácie enzootickej bovinnej leukózy u hovädzieho dobytku na Slovensku,
- Ročné vyhodnotenie nákazovej situácie infekčnej bovinnej rinotracheitídy na Slovensku,
- Ročné vyhodnotenie nákazovej situácie Aujeszkeho choroby na Slovensku,
- Ročné vyhodnotenie nákazovej situácie brucelózy (hovädzí dobytok, ošípané, ovce, kozy, kone) na Slovensku,

- Ľvršroľné prehľady vyġetrených vzoriek na vtľľiu chrľpku u hydiny a voľne ġľjúcich vtľkov,
- Roľné vyhodnotenie monitoringu vtľľej chrľpky a pseudomoru hydiny na Slovensku,
- Roľné vyhodnotenie monitoringu ochorenia modrého jazyka na Slovensku,
- Roľné vyhodnotenie nľkazovej situľcie chorľb konľ na Slovensku,
- Monitoring efektľvnosti orľľnej vakcinľcie ľľľok proti besnote jarnľ kampaľ,
- Monitoring efektľvnosti orľľnej vakcinľcie ľľľok proti besnote jesennľ kampaľ,
- Ľvršroľné prehľady zvierat vyġetrených na besnotu,
- Roľné vyhodnotenie nľkazovej situľcie besnoty na Slovensku,
- Mesaľné ġľatistické vyhodnotenia monitoringu TSE na Slovensku,
- Celkové roľné ġľatistické vyhodnotenie monitoringu TSE v SR poľľľ poľľadaviek ĢVPS SR,
- Polroľné ġľatistické vyhodnotenie vyġetrovania vzoriek v rľmci chovateľľkého programu na zisľovanie rezistencie malých preġľvavcov na scrapie (genotypizľcia malých preġľvavcov),
- Celkové roľné ġľatistické vyhodnotenie vyġetrovania vzoriek v rľmci chovateľľkého programu na zisľovanie rezistencie malých preġľvavcov na scrapie (genotypizľcia malých preġľvavcov) poľľľ poľľadaviek ĢVPS SR.

Na zľklade zhromaġňovania údajov nľrodnej databanky vľskytu ochorenľ zvierat boli poskytnuté pre potreby ĢVPS SR na poľľadanie v priebehu celého roka najaktuľľnejġie údaje o nľkazách zvierat v konkrétnej poľľadovanej forme.

Druhľ skupinu uġľvateľľv odborných vľstupov tvoria sľkromnľ veterinľrni ľekľri Komory veterinľrnych ľekľrov SR, ktorí ich vyuġľvľjľ pri rieġení zdravotnej situľcie v chovoch hospodľrskych zvierat.

Tretiu skupinu uġľvateľľv odborných vľstupov tvoria chovatelia, ktorí ich vyuġľvľjľ hlavne pri svojich obchodných aktivitách a pri sledovanľ zdravotného stavu hospodľrskych zvierat vo svojich chovoch.

Vľstupy z ekonomického ľseku sľ poskytované ĢVPS SR, MPRV SR, Ministerstvu financiľ SR a pre Ģľatistickľ ľrad SR.

Predkladľ: MVDr. Miroslav Mojġľľ riaditeľĢVÚ

11. Používané skratky laboratórnych metód

ELISA	Enzyme-linked immunosorbent assay (imunoenzymatická reakcia)
FAT	Fluorescent antibody test (metóda priamej detekcie vírusu fluorescenčnými protilátkami)
FAVN	Fluorescent antibody virus-neutralization test (vírusneutralizačný test na detekciu protilátok na bunkových kultúrach)
HA	Hemaglutinačný test
HAD	Haemadsorption test (hemoabsorpčný test)
HIT	Hemaglutinačný inhibičný test
IPT	Imunoperoxidázová technika
IPMA	Imunoperoxidase monolayer assay (nepriama imunoperoxidázová technika na monolayeri infikovaných buniek)
KFT	Komplementfixačný test
NI	Neuramidázový inhibičný test
NPLA	Vírusneutralizačný test s následnou detekciou vírusu pomocou imunoperoxidázovej techniky
PLA	Peroxidase linked assay (izolácia vírusu na vnímavej bunkovej kultúre)
VNT	Vírusneutralizačný test
RPCR	Real-time polymerase chain reaction (polymerázová rešazová reakcia v reálnom čase)
RRT-PCR	Real-time reverse polymerase chain reaction (reverzná polymerázová rešazová reakcia v reálnom čase)
PCR	Polymerase chain reaction (polymerázová rešazová reakcia)

Priebeh liniek pre zvoz materiálu na ŠVÚ Zvolen

Príloha č.1

